

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

1.1. Motivering en doel van het voorstel

De voortgezette ontwikkeling van de eengemaakte markt op het gebied van financiële diensten is van primair belang voor de groei en het concurrentievermogen van Europa. Er blijven echter obstakels bestaan voor een volledig geïntegreerde interne markt voor financiële diensten. Met recente initiatieven op EU-niveau is getracht de eengemaakte markt te helpen zijn volledig potentieel te ontwikkelen door marktfragmentatie te beëindigen, barrières en obstakels voor het verkeer van diensten op te heffen, het vertrouwen van de burgers in hun interne markt te versterken en door te garanderen dat de consumenten van de voordelen ervan profiteren.

In de door de Commissie in april 2011 aangenomen Akte voor de interne markt (SMA) I worden twaalf hefboomen geschetst om groei te stimuleren en het vertrouwen van de burgers in de eengemaakte markt te versterken. Op het gebied van financiële retaildiensten wordt in SMA I aangegeven dat bijzondere aandacht moet worden geschonken aan "de transparantie van de bankkosten en een betere bescherming van kredietnemers op de hypotheekmarkt". De Commissie heeft eveneens een initiatief aangekondigd "om elke burger, om het even waar hij in de EU verblijft, tegen redelijke kosten toegang te bieden tot een basisbetaalrekening" teneinde alle burgers in staat te stellen actief aan de eengemaakte markt deel te nemen.

In de op 3 oktober 2012 aangenomen SMA II is een wetgevingsinitiatief inzake bankrekeningen in de EU vastgesteld als een van de 12 prioritaire acties om echte effecten op het terrein te genereren en burgers en bedrijven ertoe te brengen vol vertrouwen met de eengemaakte markt hun voordeel te doen¹. Het doel ervan is "alle EU-burgers toegang geven tot een elementaire betaalrekening, kosten voor bankrekeningen transparant en vergelijkbaar maken en het overstappen tussen bankrekeningen vereenvoudigen"². Voorts heeft de Commissie als onderdeel van het Werkprogramma van de Commissie voor 2013 voorstellen aangekondigd op het gebied van transparantie en vergelijkbaarheid van bankkosten en overstappen van bankrekening³.

Eerdere initiatieven op het gebied van retailbanking hebben het vermogen van de betalingsdienstaanbieders om grensoverschrijdend te opereren niet verbeterd, maar hebben, met name door goedkopere transacties, snellere betalingen en transparantere voorwaarden en prijzen, substantiële voordelen voor veel Europese consumenten met zich mee gebracht. De richtlijn betalingsdiensten (2007/64/EG) voorziet in bepaalde transparantieverplichtingen met betrekking tot de door de betalingsdienstaanbieders aangerekende kosten. Dit initiatief heeft ertoe bijgedragen de tijd die vereist is om transacties uit te voeren substantieel te verkorten en de consistentie van de informatie die aan de consumenten in verband met hun betalingsdiensten wordt verstrekt te vergroten. De recente verordening inzake de gemeenschappelijke betalingsruimte voor de euro (SEPA) heeft een coherent kader voor het uitvoeren van veilige en snelle betalingstransacties binnen de eurozone gecreëerd, het aanbieden van betalingsdiensten vereenvoudigd en de consumentenmobiliteit gefaciliteerd.

¹ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/barnier/headlines/news/2012/10/20121003_en.htm

² "Akte voor de interne markt II - Samen voor nieuwe groei", COM(2012) 573 van 3 oktober 2012, bladzijde 16.

³ "Werkprogramma van de Commissie 2013", COM(2012) 629 van 23 oktober 2012, bijlage I, bladzijde 5.

Hoewel maatregelen om de eengemaakte markt voor financiële diensten te voltooien groei moeten genereren en voor aanbieders van financiële diensten de ondernemingskansen moeten vergroten, is de impact ervan op de consumenten eveneens van vitaal belang. Momenteel is het door de ondoorzichtigheid van de kosten voor betaalrekeningen voor consumenten moeilijk om met kennis van zaken keuzes te maken. Zelfs wanneer de kosten vergelijkbaar zijn, is het overstappen van betaalrekening vaak een langdurige en complexe onderneming. Consumenten vertonen nog steeds een zeer hoge graad van traagheid met betrekking tot betaalrekeningen. Uit een enquête betreffende financiële diensten die in 2012⁴ plaatsvond, is gebleken dat een groot deel van de consumenten meestal bij hun betalingsdienstaanbieder blijft. Slechts 16% van de respondenten die reeds in het bezit was van een financieel product had in de voorgaande vijf jaar een nieuwe betaalrekening geopend. Verder gaf slechts 3% van de respondenten aan grensoverschrijdend een betaalrekening te hebben geopend. Consumenten werden van de grensoverschrijdende aankoop van financiële retailproducten weerhouden door onduidelijke informatie (21%), gebrek aan duidelijkheid over de rechten van de consument (18%) of het te ingewikkelde proces (15%). De traagheid van de consumenten maakt het voor financiële dienstverleners moeilijker om nieuwe klanten aan te trekken en maakt het toetreden tot nieuwe markten, met name in een grensoverschrijdende context, misschien minder aantrekkelijk. Daardoor stijgen de prijzen en verlaagt de kwaliteit van de aan de consumenten aangeboden diensten.

De impact van de EU-maatregelen die gericht zijn op het garanderen van een gezond en robuust kader om de voordelen van de interne markt voor financiële diensten ten volle te ontwikkelen, wordt verminderd door het feit dat een groot deel van de EU-bevolking nog steeds geen bankrekening heeft. De Wereldbank schatte dat ongeveer 58 miljoen consumenten in de EU niet over een betaalrekening beschikken⁵ en ongeveer 25 miljoen van hen er graag een wil openen. Bovendien tonen door de Commissie ondernomen enquêtes en raadplegingen en klachten van consumenten aan dat veel burgers moeilijkheden ondervonden bij het openen van een betaalrekening omdat zij niet over een vast adres beschikten in de lidstaat waar de betalingsdienstaanbieder gevestigd is. Deze situatie treft eveneens een groot aantal EU-consumenten die in een andere lidstaat wonen (12,3 miljoen mensen in 2010). Al deze factoren hebben een negatieve impact op het vermogen van de consument om met name grensoverschrijdend een betaalrekening te verkrijgen. Zoals in het recent aangenomen pakket sociale-investeringsmaatregelen opgemerkt, zijn betaalrekeningen voor mensen een vitaal instrument om aan de economie en de maatschappij deel te nemen⁶.

Bovendien heeft het feit dat een groot aantal consumenten momenteel niet aan de interne markt voor financiële diensten deelneemt negatieve gevolgen voor zowel de betalingsdienstaanbieders als de consumenten. Enerzijds zijn aanbieders minder gemotiveerd om hun diensten aan te bieden in de Unie en tot nieuwe markten toe te treden, hetgeen het concurrentieproces onderdrukt en op zijn beurt tot minder gunstige voorwaarden voor de consument leidt. Anderzijds zijn consumenten zonder bankrekening uitgesloten van de voordelen van de interne markt. De economie beweegt zich gestaag in de richting van een toename van contantloze transacties. Deze trend beïnvloedt ondernemingen en consumenten. Hij beïnvloedt ook overheidsdiensten, die zich de voordelen van niet-contante transacties hebben gerealiseerd⁷. Voorts belet het gebrek aan toegang tot een betaalrekening

⁴ Eurobarometer.

⁵ Rapport van de Wereldbank.

⁶ Mededeling van de Commissie 'Naar sociale investering voor groei en cohesie', COM (2013)83 van 20 februari 2013.

⁷ Zo wordt in Ierland slechts 40% van de betalingen van sociale uitkeringen via een betaalrekening gedaan terwijl 52% door een postkantoor wordt gedaan, zie *Strategy for Financial Inclusion*, Steering Group

consumenten, bijvoorbeeld doordat de aankoop van goederen grensoverschrijdend of online wordt gehinderd, ten volle van de interne markt te profiteren.

Aangezien betaalrekeningen de financiële dienstverleningsproducten zijn die het meest waarschijnlijk grensoverschrijdend worden gekocht, is het vaststellen van toereikende oplossingen voor de hierboven geschetste problemen van vitaal belang. De gevolgen van niet-optreden kunnen ernstig zijn, daaronder begrepen de geremde ontwikkeling van een volledig functionerende interne markt met significante impacts op de betalingsdienstaanbieders, consumenten en de bredere economie. Bovendien heeft de financiële crisis het belang van effectieve maatregelen om bij de consumenten het vertrouwen in de financiële instellingen in hoge mate te herstellen duidelijk gemaakt.

In het licht hiervan, en met het oog op het vergroten van de integratie van de EU-betalrekeningenmarkt, strekt voorliggend voorstel ertoe de transparantie en vergelijkbaarheid van de kosteninformatie betreffende betaalrekeningen te verbeteren, overstappen tussen betaalrekeningen te vergemakkelijken, discriminatie op basis van ingezetenschap met betrekking tot betaalrekeningen op te heffen en binnen de EU toegang te verlenen tot een betaalrekening met basisfuncties. Het zal bijdragen tot gemakkelijkere toetreding tot de markt, verhoogde schaalvoordelen en bijgevolg verhoogde concurrentie in de bank- en betaalsector, zowel binnen als buiten de lidstaten. Het zetten van stappen om de vergelijking van diensten en kosten van betalingsdienstaanbieders te vereenvoudigen en het proces van overstappen tussen betaalrekeningen te faciliteren, zal op zijn beurt de prijzen en diensten voor consumenten verbeteren. Voorliggend voorstel zal eveneens, ten voordele van zowel betalingsdienstaanbieders als consumenten, toegang tot basisbetalingsdiensten voor alle EU-consumenten waarborgen en discriminatie op grond van ingezetenschap van consumenten die voornemens zijn in het buitenland een betaalrekening te openen, verbieden.

1.2. Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied

Transparantie en vergelijkbaarheid van betaalrekeningkosten

De richtlijn betalingsdiensten (2007/64/EG) voorziet in bepaalde verplichtingen inzake transparantie met betrekking tot de kosten die door aanbieders van betalingsdiensten worden aangerekend, maar niet in een kader dat de wijze van presentatie van dergelijke informatie regelt, en bevat ook geen bepalingen met betrekking tot de vergelijkbaarheid van de kosten.

In 2010 heeft de Europese Commissie de Europese Commissie voor het bankbedrijf (EBIC), die de banksector op EU-niveau vertegenwoordigt, uitgenodigd middels zelfregulering een kader te ontwikkelen dat meer transparantie inzake kosten met betrekking tot betaalrekeningen garandeert. In mei 2011 diende de EBIC bij de Europese Commissie haar voorstel in, dat onbevredigend bleek. Met name is het met deze poging tot zelfregulering niet gelukt binnen een redelijke tijd een consistente terminologie vast te stellen.

on Financial Inclusion, Irish Department of Finance, juni 2011, blz. 14, <http://www.finance.gov.ie/documents/publications/reports/2011/Fininclusreport2011.pdf>. Ook kost het gebruik van niet-elektronische betalingssystemen de economie ongeveer 1 miljard EUR per jaar, 2007 survey of the members of the Irish Payment Services Organisation [...], blz. 18. Tot vergelijkbare conclusies kwam men in Duitsland, waar een rapport over financiële inclusie van de Duitse Bondsdag bevestigde dat hoge beheerskosten het gevolg waren van betalingen van uitkeringen die langs niet-elektronische weg door de overheidsbureaus werden gedaan, zie *Bericht der Bundesregierung zur Umsetzung der Empfehlungen des Zentralen Kreditausschusses zum Girokonto für jedermann*, Drucksache 17/8312, German Bundestag, 27.12.2011, blz. 7.

Overstappen van betaalrekening

In 2008 heeft de EBIC de Common Principles for Bank Account Switching vastgesteld, die het proces omschrijven om het overstappen van betaalrekening binnen een lidstaat te vergemakkelijken. De tenuitvoerlegging van die gemeenschappelijke beginselen diende eind 2009 afgerond te zijn. Per 2012 is de handhaving van deze richtsnoeren echter onbevredigend gebleven.

Met name hebben niet alle betalingsdienstaanbieders de door de EBIC vastgestelde beginselen gevolgd en is de toepassing van deze beginselen vaak fragmentair en niet homogeen geweest. Dit heeft tot verschillende moeilijkheden geleid voor consumenten die trachtten van rekening te veranderen. Veel consumenten ondervonden problemen met het verkeerd doorgeleiden van hun betaalopdrachten, hetgeen hen soms zelfs op boetes kon komen te staan. Ook overschreed de duur van het overstapproces in bepaalde landen substantieel de bij de Gemeenschappelijke Beginselen voorgeschreven 15 dagen. Bovendien werd aan consumenten vaak geen duidelijke informatie verstrekt ten aanzien van de beschikbaarheid van het overstapmechanisme en de basisfuncties ervan.

Toegang tot een betaalrekening met basisfuncties

Op 18 juli 2011 heeft de Commissie een Aanbeveling betreffende toegang tot een elementaire betaalrekening vastgesteld⁸. In de aanbeveling werden de lidstaten uitgenodigd de noodzakelijke maatregelen in werking te stellen om ervoor te zorgen dat binnen 6 maanden na de bekendmaking ervan betaalrekeningen met basisfuncties worden aangeboden aan de consumenten. Als follow-up deden de diensten van de Commissie op 22 augustus 2012 een verslag uitgaan betreffende "*National Measures and practices as regards access to basic payment accounts*"⁹ om de beoordelen in hoeverre de lidstaten zich aan de aanbeveling hielden en de conclusie ervan was dat slechts een paar lidstaten aan de hoofdprincipes ervan leken te voldoen.

Met name is tot dusver in elf lidstaten geen maatregel van kracht betreffende het recht om een rekening te openen, functies van een dergelijke rekening en gerelateerde kosten. Slechts enkele lidstaten lijken op het punt te staan aan de beginselen van de aanbeveling te voldoen. In de resterende lidstaten zijn bepaalde regels of systemen in werking of bijna in werking, hoewel met sterk verschillende standaarden en graden van uitvoering. In sommige landen staan de in werking zijnde maatregelen niet gelijk met wetgevende initiatieven, maar zijn zij beperkt tot zelfregulerende acties, die alleen een impact hebben op die banken die vrijwillig besluiten tot de beginselen in kwestie toe te treden. Hun effectiviteit is aldus beperkt en de toepassing inconsistent. In andere lidstaten zijn alleen generieke en algemene bepalingen met betrekking tot toegang van kracht terwijl gestructureerde maatregelen in dit verband nog steeds ontbreken.

1.3. Samenhang met de andere beleidsgebieden van de EU en doelstellingen van de Unie

Het voorstel stemt overeen met de beleidsgebieden en doelstellingen van de Unie. De beoogde maatregelen zullen de ontwikkeling van de interne markt bevorderen en alle consumenten in alle lidstaten in staat stellen van de volledige voordelen ervan te profiteren. Door de concurrentie tussen de aanbieders van betalingsdiensten te vergroten en de deelname van de consumenten aan de eengemaakte markt te vergemakkelijken, zal het voorstel

⁸ 2011/442/EU: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32011H0442:NL:NOT>

⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/docs/inclusion/swd_2012_249_en.pdf

eveneens het aantal transacties binnen de Unie doen stijgen en zal het bijdragen tot de verwezenlijking van de bredere doelstellingen van economische groei.

Voorliggend voorstel is een aanvulling van de maatregelen die door de Commissie met de richtlijn betalingsdiensten zijn vastgesteld. De richtlijn betalingsdiensten voorziet in geharmoniseerde regels voor transparantie van de kosten om de kosten van het betalingssysteem voor aanbieders van betalingsdiensten te verminderen. Het voorliggende voorstel is anderzijds direct op de harmonisatie van de kostenterminologie en de presentatie gericht en omvat kwaliteitsnormen voor informatie-instrumenten om vergelijking tussen betaalrekeningen te vergemakkelijken. Verder voorziet het in een procedure voor het effectief overstappen van betaalrekening en garandeert het toegang tot basisbetalingsdiensten.

Het voorstel is in overeenstemming met het beleid van de Unie in het kader van de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Consumenten zullen zich nog steeds moeten kunnen legitimeren voordat zij een rekening openen, zoals vereist door de derde anti-witwasrichtlijn¹⁰. Het zal echter niet meer mogelijk zijn om, alleen maar omdat de consument geen inwoner is van de lidstaat waar hij of zij een rekening wil openen, de opening van een betaalrekening te weigeren met een beroep op de regels inzake het witwassen van geld.

2. RESULTATEN VAN DE RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELINGEN

2.1. Raadpleging van belanghebbende partijen

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

De diensten van de Commissie hebben op 20 maart 2012 een openbare raadpleging begonnen. Doel van de raadpleging was om de standpunten van de belanghebbenden betreffende de transparantie van de betaalrekeningkosten, het overstappen tussen betaalrekeningen en toegang tot basisbetaalrekeningen te verzamelen, teneinde vast te stellen of er actie op EU-niveau moest worden ondernomen en welke eventuele maatregelen er dienden te worden getroffen. De Europese Commissie heeft 124 reacties ontvangen van belanghebbenden in 19 lidstaten en één EER-lid alsook van representatieve organen op EU- en internationaal niveau.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Betreffende de transparantie van de betaalrekeningkosten heeft een meerderheid van respondenten in alle categorieën van belanghebbenden gerapporteerd dat er in de retailbankingsector problemen waren ondervonden met betrekking tot de wijze van presentatie en de vergelijkbaarheid van dergelijke kosten. Onder consumenten is een draagvlak ontstaan voor actie op EU-niveau gericht op het waarborgen van een gelijk speelveld op deze gebieden. Over de mogelijke middelen om deze problemen aan te pakken, liepen de standpunten van de lidstaten echter verder uiteen. Sommige lidstaten waren voorstander van EU-actie of namen deze mogelijkheid in overweging, terwijl andere van mening waren dat verdere maatregelen in eerste instantie op nationaal niveau moesten worden genomen. De meerderheid van de belanghebbenden uit de sector van de financiële dienstverlening achtte wetgeving op EU-niveau niet nodig en stelde zich op het standpunt dat, als EU-actie zou worden ondernomen, deze flexibel moest zijn en rekening moest houden met de inspanningen op nationaal niveau.

¹⁰ Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

Met betrekking tot overstappen argumenteerden de consumenten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld dat banken niet altijd overstapdiensten aanbieden en dat zelfs indien dergelijke diensten worden aangeboden, ze niet volledig aan de bepalingen van de Gemeenschappelijke Beginselen voldoen. De financiële dienstensector, anderzijds, was van mening dat de meeste aanbieders een overstapservice verlenen conform de Gemeenschappelijke Beginselen. De overheden waren meestal beide opvattingen toegedaan. Over de vraag of de Gemeenschappelijke Beginselen dienden te worden opgelegd, waren de opvattingen verdeeld. Verschillende lidstaten, alsook de financiële dienstensector meenden dat de Gemeenschappelijke Beginselen vrijwillig moesten blijven. Respondenten uit andere lidstaten stonden er meer open voor om de Gemeenschappelijke Beginselen op te leggen, omdat dit een effectievere handhaving van de bepalingen zou waarborgen. Consumenten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld waren er sterk van overtuigd dat de Gemeenschappelijke Beginselen bindend moesten worden gemaakt. De belanghebbenden waren ook verdeeld over de vraag of een initiatief grensoverschrijdend overstappen moest omvatten. De consumenten leken meestal voorstander van grensoverschrijdend overstappen, terwijl de meeste respondenten uit de sector tegen deze optie gekant waren. Verschillende respondenten die de lidstaten vertegenwoordigden waren geen voorstander van een grensoverschrijdende dimensie, terwijl andere van mening waren dat deze optie de totstandbrenging van de interne markt zou bevorderen.

Met betrekking tot toegang leverde de raadpleging gemengde resultaten op. Aan de ene kant argumenteerden de financiële dienstensector alsook een aantal lidstaten dat er geen grote belemmeringen waren om de consumenten toegang te verlenen tot een basisbankrekening aangezien de financiële dienstensector zich of aan een nationale regeling inzake toegang of aan de EU-aanbeveling hield. Hun conclusie was derhalve dat op dit gebied geen actie hoefde te worden ondernomen. De financiële dienstensector benadrukte voorts dat als er al maatregelen moesten worden genomen, dit op nationaal niveau diende te gebeuren gezien de verschillende wettelijke en regelgevende landschappen in de EU. Aan de andere kant waren de consumenten, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en een aantal andere lidstaten van mening dat de huidige situatie onbevredigend was en dat er grote problemen bestonden om toegang te verkrijgen tot basisrekeningdiensten. Zij waren dan ook een groot voorstander van een initiatief dat toegang tot een basisrekening garandeert. Derhalve pleitten zij voor wettelijke maatregelen op EU-niveau, zij het met enige flexibiliteit voor nationale omstandigheden.

Gedurende het hele proces hielden de diensten van de Commissie ook een aantal bijeenkomsten met de lidstaten, betalingsdienaarbieders, vertegenwoordigers van de sector en vertegenwoordigers van de consumenten.

2.2. Effectbeoordeling

In overeenstemming met haar beleid voor een betere regelgeving heeft de Commissie een effectbeoordeling van beleidsalternatieven uitgevoerd. De beleidsopties hadden betrekking op het toepassingsgebied van de nieuwe bepalingen, het niveau van standaardisatie, de instelling en werking van de maatregelen betreffende transparantie en vergelijkbaarheid van kosten, overstappen tussen betaalrekeningen, betere toegang tot basisbetalingdiensten en de wijze waarop de effectieve toepassing ervan voor de consument moest worden gegarandeerd.

Een aantal studies en enquêtes ondersteunde de effectbeoordeling. Daartoe behoorden: de Eurobarometer-enquête, een studie getiteld "Quantification of economic impacts of EU action to improve fee transparency, comparability and mobility in the internal market for bank personal current accounts", een studie getiteld "Bank fees transparency and comparability and

bank mobility" en een enquête betreffende de overstapervaringen van consumenten in verband met de Common Principles on Bank Account Switching.

In de effectbeoordeling zijn een reeks problemen met betrekking tot de transparantie en de vergelijkbaarheid van de betaalrekeningkosten vastgesteld. De aan de consumenten verstrekte informatie over kosten is al te complex. De diverse prijsmodellen maken het kiezen van een passend product nog moeilijker. Dit leidt tot informatieasymmetrieën, belemmert het vermogen van een consument om inzicht te krijgen in wat de kosten vertegenwoordigen en hindert de keuze van de consument en, uiteindelijk, de concurrentie. Bovendien zijn voor betaalrekeningen grote prijsschommelingen vastgesteld, waardoor een vraagteken kan worden geplaatst bij de mate van prijsconcurrentie op de markt. Prijsschommelingen voeden ook de perceptie dat betaalrekeningen niet redelijk zijn geprijsd en schaden het consumentenvertrouwen en het vertrouwen in de sector.

Op basis van deze bevindingen en na een analyse van de beschikbare opties, concludeerde de Commissie dat het aanbevolen geheel van beleidsmaatregelen moet bestaan uit de uitvoering van een standaardlijst van de kosten die worden aangerekend voor de diensten die met betrekking tot de betaalrekeningen worden aangeboden, maatregelen ter waarborging van de onafhankelijkheid van websites die op het niveau van de lidstaten kosten vergelijken voor diensten die worden aangeboden met betrekking tot betaalrekeningen en het verplicht stellen van de oprichting van dergelijke websites indien ze nog niet bestaan, en de verplichting dat betalingsdianstaaubieders ten minste eenmaal per jaar achteraf informatie moeten verstrekken over de kosten die de consumenten voor hun betaalrekeningen hebben opgelopen.

Uit de effectbeoordeling bleek ook dat de betaalrekeningsmobiliteit in de EU nog steeds beperkt is. Dit wordt deels veroorzaakt door onvoldoende en vaak inconsistente informatie over het overstapproces en een gebrek aan ondersteuning door het personeel van de betalingsdianstaaubieders. Overstappen wordt door de klanten vaak als kostbaar en tijdrovend gezien; het is ook vaak onduidelijk hoe lang het proces zal duren en wat zal gebeuren met automatische afschrijvingen/bijschrijvingen in de 'overgangperiode' (dat wil zeggen de periode wanneer de nieuwe rekening is geopend, maar niet alle terugkerende betalingen ernaar zijn overgebracht). Ten slotte worden de in de Gemeenschappelijke Beginselen vastgestelde termijnen vaak niet gerespecteerd.

In de effectbeoordeling is er eveneens de aandacht op gevestigd dat er geen gemeenschappelijk kader van kracht is om grensoverschrijdend overstappen of de vergelijkbaarheid van betaalrekeningkosten te verbeteren. Hoewel er significante potentiële vraag is, kunnen consumenten worden afgeschrikt door de complexiteit van het proces in de praktijk. In een volledig functionerende interne markt zou vergelijkbare informatie over betaalrekeningtarieven over heel de EU de keuze van de consument verbreden en binnenlands en grensoverschrijdend overstappen vergemakkelijken.

In het licht van de bovengenoemde kwesties en na een grondige evaluatie van de beschikbare opties, heeft de Commissie geconcludeerd dat, om de werking van het overstapproces te verbeteren, maatregelen om bindende rechtskracht te verlenen aan de bepalingen van de Gemeenschappelijke Beginselen betreffende het overstappen van rekening noodzakelijk zijn. Bovendien moeten dergelijke maatregelen het toepassingsgebied van de Gemeenschappelijke Beginselen verbreden door deze tot grensoverschrijdend overstappen uit te breiden. Een en ander zal ertoe bijdragen dat consumenten duidelijke en begrijpelijke informatie van de betaalrekeningaanbieders ontvangen en daardoor kunnen vaststellen welke betaalrekening het meest aangepast is aan hun behoeften. Als bovendien consumenten op basis van dergelijke informatie besluiten om van rekening te veranderen, zal een overstapservice voor hen beschikbaar zijn.

Met betrekking tot toegang was de conclusie van de effectbeoordeling dat het noodzakelijk is voor elke consument het recht op toegang tot een betaalrekening met basisfuncties te garanderen door middel van bindende Europese wetgeving. 58 miljoen EU-consumenten hebben geen betaalrekening. Verschillende factoren zijn vastgesteld als de belangrijkste oorzaken hiervan, daaronder begrepen het ontbreken van een samenhangend regelgevingskader in de hele EU, weigering op grond van nationaliteit of het ontbreken van woonplaats, de hoge prijs van de rekening, alsook het gebrek aan financiële achtergrond en financiële kennis bij de consumenten en het gebrek aan vertrouwen in het financiële systeem.

In de effectbeoordeling is een reeks beleidsopties en -subopties in overweging genomen¹¹. De conclusie hiervan was dat de meest geschikte beleidsmaatregel om het vastgestelde probleem aan te pakken erin bestaat een wettelijke verplichting aan de lidstaten op te leggen om voor iedere consument het recht op toegang tot een betaalrekening met basisfuncties te garanderen. De functies van basisbetaalrekeningen waarin de Aanbeveling voorziet, moeten tot internetbankieren en onlinekopen worden uitgebreid. De nieuwe maatregelen zullen de beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van basisbetalingsdiensten verbeteren. Dit zal op zijn beurt naar verwachting de benadeling van de consument aanzienlijk verminderen, financiële en sociale inclusie en het consumentenvertrouwen vergroten, grensoverschrijdende mobiliteit aanmoedigen en de volledige deelname van het grootst mogelijke aantal consumenten aan de interne markt bevorderen.

De effectbeoordeling is op 27 juli 2012 voor het eerst bij de Effectbeoordelingsraad ingediend. De Raad vroeg om herindiening met bijkomende informatie over de probleemomschrijving, over subsidiariteitsaspecten, en een kritische toets van de evenredigheid en de toegevoegde EU-waarde van de gepresenteerde opties die met bindende maatregelen gepaard gingen. De Raad vroeg eveneens de presentatie van de opties en hun verwachte impacts te verbeteren en overal in het rapport consistentere opvattingen van de verschillende groepen belanghebbenden ter sprake te brengen. De effectbeoordeling is opnieuw ingediend op 29 oktober 2012. Op 28 november verklaarde de Raad dat hij geen positief advies kon verlenen en stelde hij een aantal verdere wijzigingen betreffende meestal de kwestie van het grensoverschrijdend overstappen voor. In antwoord hierop brachten de Commissiediensten bijkomende wijzigingen aan in de tekst en werden de onderlinge verbanden tussen de probleemgebieden versterkt, werd de transnationale dimensie van het probleem verduidelijkt en werden nadere informatie over de opvattingen van de belanghebbenden alsook bijkomende inzichten met betrekking tot de kwestie van het grensoverschrijdend overstappen verstrekt.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

3.1. Rechtsgrondslag

Het voorstel is gebaseerd op artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Zoals hierboven uiteengezet, beoogt het, door het opzetten van een kader op EU-niveau op de door het voorstel bestreken gebieden, de resterende belemmeringen op te heffen voor het vrije verkeer van betalingsdiensten en, meer in het algemeen, voor het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal waarvoor een volledig geïntegreerde en ontwikkelde interne markt voor betalingsdiensten van vitaal belang is. Het voorstel voorkomt eveneens verdere fragmentatie van de eengemaakte markt die zou kunnen optreden als de lidstaten divergerende en inconsistente regelgevingsacties op dit gebied zouden ondernemen.

¹¹ Werkdocument van de diensten van de Commissie (IA punt 7, blz. 56).

3.2. Subsidiariteitsbeginsel

Volgens het subsidiariteitsbeginsel mag EU-actie alleen worden ondernomen als de beoogde doelstellingen niet door de lidstaten alleen kunnen worden verwezenlijkt. EU-interventie is nodig om de behoorlijke werking van de interne markt te verbeteren en concurrentievervalsing op het gebied van retailbanking te vermijden.

Verschillende regelgevingskaders, of het gebrek daaraan, creëren barrières voor grensoverschrijdende toetreding. Met een EU-initiatief kunnen beter de factoren worden aangepakt die het zakendoen beletten of de kosten van het zakendoen in een andere lidstaat ten opzichte van de kosten van binnenlandse aanbieders doen toenemen. Kredietinstellingen die proberen grensoverschrijdend te opereren, dienen niet alleen aan verschillende vereisten te voldoen, maar wordt ook belet bij de ontwikkeling van processen en bij werkzaamheden op gebieden zoals back office-activiteiten ten volle van schaalvoordelen gebruik te maken.

Lage klantenmobiliteit in het algemeen en inefficiënte overstapmechanismen in het bijzonder creëren voor markttoetreders obstakels om nieuwe klanten te winnen. Optreden of niet-optreden door de lidstaten alleen zal waarschijnlijk in verschillende regelgevingen resulteren en zal tot niet-concurrerende markten en ongelijke niveaus van consumentenbescherming in de EU leiden. Dankzij op EU-niveau vastgestelde gemeenschappelijke criteria voor de werking van de retailbankingsector zal echter aan consumenten de noodzakelijke informatie worden verstrekt om met kennis van zaken keuzes te maken. Dit zal op zijn beurt, ten voordele van ondernemingen en consumenten, bijdragen tot de versterking van de concurrentie en tot de efficiënte toewijzing van middelen binnen de financiële retailmarkt van de EU.

Bovendien zal een gelijk speelveld in de EU de consumenten in staat stellen aan de e-handel en de digitale markt deel te nemen en hierdoor van meer attractieve producten en diensten in andere lidstaten voordeel te trekken. Ten aanzien van de transparantie van bankkosten en het overstappen van rekening zijn zelfreguleringsinitiatieven getest, maar onbevredigend en ineffectief gebleken. Ten slotte is met name voor toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties de uitvoering van de aanbeveling van 2011 betreffende toegang tot een basisbetaalrekening onvoldoende geweest. De regels betreffende toegang blijven in de EU dus fragmentarisch en hier zal, vooral gezien de wereldwijde financiële onrust en het terugplooiën op de nationale markten, in de nabije toekomst waarschijnlijk geen verandering in komen.

3.3. Evenredigheidsbeginsel

De acties die interventie op EU-niveau met zich meebrengt, zijn beperkt tot die welke noodzakelijk zijn om de aangegeven doelstellingen te verwezenlijken. De elementen van het pakket zijn complementair en zorgen voor het juiste evenwicht tussen effectiviteit in het verzekeren van een ten volle functionerende interne markt voor financiële retaildiensten met een hoog niveau van consumentenbescherming en gepaste aandacht voor efficiëntie.

Met betrekking tot de transparantie en vergelijkbaarheid van de betaalrekeningkosten voorziet het voorstel in een flexibele aanpak, bijvoorbeeld door het verplicht stellen van gestandaardiseerde terminologie op nationaal niveau en door de terminologie op EU-niveau slechts te standaardiseren indien dit mogelijk is. Met betrekking tot overstappen is de termijn voor het grensoverschrijdend overstappen van betaalrekening verdubbeld (deze bepaling wordt na 5 jaar getoetst). Ten aanzien van toegang laat dit initiatief, hoewel het een recht van toegang tot een betaalrekening met basisfuncties vaststelt, aan de lidstaten veel ruimte om te bepalen hoe het wordt uitgevoerd.

Wat discriminatie op grond van woonplaats betreft bevat het voorstel een algemene bepaling die voortbouwt op de aanpak die in artikel 20 van Richtlijn 2006/123 voor niet-financiële

diensten is gevolgd. Een meer specifieke verplichting is alleen vastgesteld voor betaalrekeningen met basisfuncties.

Alleen bindende wetgeving zal een gelijk speelveld over heel de EU garanderen, de kosten minimaliseren en de ruimte voor schaalvoordelen maximaliseren voor rekeningaanbieders die ernaar streven grensoverschrijdend te opereren. Hoewel het aannemen van bindende wetgeving in termen van tijd en geld aan de belanghebbenden een uitvoeringslast oplegt, zal deze last, indien behoorlijk toegepast, vergelijkbaar zijn met die als gevolg van een aanbeveling of zelfregulering.

3.4. Keuze van instrument

Voorgesteld instrument: richtlijn.

De pogingen om de problemen van vergelijkbaarheid van de betaalrekeningkosten en overstappen van rekening door middel van zelfregulerende maatregelen aan te pakken, waren grotendeels zonder succes. De uitvoering van de Gemeenschappelijke Beginselen voor het overstappen van betaalrekening in de lidstaten bleken meestal onbevredigend. Dit kan, in grote mate, het gevolg zijn van het gebrek aan monitoring- en handhavingsmaatregelen binnen een zelfregulerende aanpak. De inspanningen voor het ontwikkelen, samen met de sector, van een zelfreguleringsinitiatief om de vergelijkbaarheid van betaalrekeningen te verhogen, heeft evenmin tot een succesvol resultaat geleid. Zelfregulering zou daarom geen efficiënte oplossing zijn.

De naleving van de Aanbeveling van de Commissie inzake toegang tot een basisbetaalrekening was ook veelal ontoereikend. Slechts drie lidstaten hebben er in grote lijnen aan voldaan en in meer dan de helft van de lidstaten was helemaal geen kader in werking om het recht van toegang te bevorderen. Net als bij vergelijkbaarheid en transparantie en overstappen bleek een niet-bindende maatregel geen succes te zijn.

De invoering van een bindende maatregel is de meest effectieve en efficiënte manier om de vastgestelde doeleinden te realiseren. Slechts een bindend wetgevingsinstrument kan garanderen dat de beleidsopties in alle 27 lidstaten worden ingevoerd en dat de regels afdwingbaar zijn. Een richtlijn maakt het mogelijk de nationale specificiteit in de betaalrekeningmarkt in overweging te nemen. Dit zou ertoe bijdragen voor zowel consumenten als bedrijven in de hele EU een gelijk speelveld te garanderen.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de EU of die van de EU-agentschappen.

5. OPTIONELE ELEMENTEN

5.1. Evaluatie-/herzienings-/vervalbepaling

Het voorstel bevat een evaluatiebepaling.

5.2. Europese Economische Ruimte

De voorgestelde handeling betreft de interne markt en moet daarom tot de Europese Economische Ruimte worden uitgebreid.

5.3. Nadere uitleg van het voorstel, per hoofdstuk of per artikel

Ter vergemakkelijking van het besluitvormingsproces wordt in de volgende korte samenvatting de kerninhoud van de richtlijn geschetst.

Artikel 1 (Onderwerp en toepassingsgebied) bepaalt het toepassingsgebied van de richtlijn.

Artikel 2 (Definities) bevat de definities van de termen die in de richtlijn worden gebruikt.

Artikel 3 (Lijst van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau en gestandaardiseerde terminologie) vereist dat de lidstaten een lijst van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau en gestandaardiseerde terminologie voor deze diensten vaststellen.

Artikel 4 (Informatiedocument betreffende de kosten en glossarium) vereist dat de lidstaten de betalingsdienstaanbieders verplichten aan de consumenten de lijst te verstrekken van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau op basis van artikel 3 en de gerelateerde kosten. Deze informatie moet in een standaardformaat worden verstrekt. De bepaling vereist eveneens dat de lidstaten de betalingsdienstaanbieders verplichten een glossarium van ten minste de in de lijst opgenomen diensten beschikbaar te stellen.

Artikel 5 (Kostenstaat) vereist dat de lidstaten de betalingsdienstaanbieders verplichten aan klanten ten minste jaarlijks informatie over alle gemaakte kosten te verstrekken. Deze informatie moet in een standaardformaat worden verstrekt.

Artikel 6 (Contractuele en commerciële informatie) vereist dat betalingsdienstaanbieders in hun contractuele en commerciële informatie in voorkomend geval de gestandaardiseerde terminologie gebruiken van artikel 3.

Artikel 7 (Vergelijkingswebsites) verplicht de lidstaten ervoor te zorgen dat de consumenten toegang hebben tot ten minste één website waarop betaalrekeningskosten worden vergeleken. De lidstaten stellen een erkenningsregeling vast voor private ondernemers.

Artikel 8 (Pakketaanbiedingen) vereist dat de lidstaten betalingsdienstaanbieders verplichten bij het aanbieden van een betaalrekening samen met een andere financiële dienst of een ander financieel product als onderdeel van een pakket aan de klant de noodzakelijke informatie over de afzonderlijke componenten te verstrekken.

Artikel 9 (Aanbieding van de overstapservice) vereist dat de lidstaten voor betalingsdienstaanbieders een algemene verplichting vaststellen om een overstapservice beschikbaar te stellen voor iedere consument die een rekening aanhoudt bij een in de Unie gevestigde betalingsdienstaanbieder.

Artikel 10 (De overstapservice) stelt de specifieke taken en verplichtingen voor de ontvangende en overbrengende betalingsdienstaanbieders in het kader van de overstapservice vast.

Artikel 11 (Kosten in verband met de overstapservice) stelt beginselen vast om te garanderen dat de eventuele kosten in verband met de overstapservice passend zijn en in overeenstemming zijn met de gemaakte kosten.

Artikel 12 (Financieel verlies voor consumenten) verplicht betalingsdienstaanbieders om de kosten terug te betalen die door de consument als gevolg van hun fout of vertraging tijdens de overstapservice zijn gemaakt. Het strekt er eveneens toe de consumenten te behoeden voor financieel verlies als gevolg van verkeerd doorgeleide overmakingen of automatische afschrijvingen door derden.

Artikel 13 (Informatie over de overstapservice) verplicht de betalingsdienstaanbieders voor de consument informatie over de overstapservice beschikbaar te stellen.

Artikel 14 (Non-discriminatie) vereist dat de lidstaten ervoor te zorgen dat consumenten bij het aanvragen van een betaalrekening of bij het gebruik van een betaalrekening niet worden gediscrimineerd op grond van hun nationaliteit of woonplaats.

Artikel 15 (Recht op toegang tot een betaalrekening met basisfuncties) stelt voor consumenten in elke lidstaat een recht vast op toegang tot een basisbetaalrekening. Het verplicht lidstaten tevens ervoor te zorgen dat ten minste één betalingsdienstaanbieder een basisbetaalrekening aanbiedt.

Artikel 16 (Kenmerken van een betaalrekening met basisfuncties) bepaalt de lijst van betalingsdiensten die een betaalrekening met basisfuncties moet omvatten.

Artikel 17 (Gerelateerde kosten) vereist dat de lidstaten ervoor zorgen dat de in artikel 16 vermelde diensten door de betalingsdienstaanbieders kosteloos of tegen redelijke kosten worden aangeboden.

Artikel 18 (Raamovereenkomsten en beëindiging) herinnert eraan dat Richtlijn 2007/64/EG van toepassing is op betaalrekeningen met basisfuncties. Het voorziet echter in een beperkte lijst van gronden die de beëindiging van het raamcontract van een betaalrekening met basisfuncties door de betalingsdienstaanbieder kunnen rechtvaardigen.

Artikel 19 (Algemene informatie over betaalrekeningen met basisfuncties) vereist dat de lidstaten ervoor zorgen dat bekendmakingsmaatregelen voor basisspaarrekeningen in werking zijn.

Artikel 20 (Bevoegde autoriteiten) regelt de procedures voor het aanwijzen van de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van de bepalingen in de richtlijn.

Artikel 21 (Alternatieve geschillenbeslechting) verplicht de lidstaten specifieke vereisten voor de beslechting van geschillen tussen consumenten en aanbieders van betalingsdiensten vast te stellen.

Artikel 22 (Administratieve maatregelen en sancties) verplicht de lidstaten regels vast te stellen betreffende sancties wegens inbreuken op de nationale bepalingen die zijn aangenomen om deze richtlijn ten uitvoer te leggen.

Artikel 23 (Gedelegeerde handelingen) en 24 (Uitoefening van de delegatie) machtigen de Commissie om gedelegeerde handelingen vast te stellen en bepalen hoe deze bevoegdheid moet worden gebruikt.

Artikel 25 (Uitvoeringshandelingen) machtigt de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen en bepaalt hoe deze bevoegdheid moet worden gebruikt.

Artikel 26 (Evaluatie) en 27 (Toetsingsclausule) bepalen de mechanismen voor de beoordeling van de effectieve toepassing van de bepalingen in de richtlijn en stellen, indien nodig, wijzigingen voor.

Artikel 28 (Omzetting) voorziet in de verplichting voor de lidstaten om de wetgevingsmaatregelen aan te nemen die noodzakelijk zijn om de onderhavige richtlijn uit te voeren.

Artikel 29 (Inwerkingtreding) bepaalt de datum waarop de richtlijn in werking treedt.

Artikel 30 (Adressaten) bepaalt dat onderhavige richtlijn tot de lidstaten is gericht.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de vergelijkbaarheid van kosten in verband met betaalrekeningen,
overstappen van betaalrekening
en toegang tot betaalrekeningen met basisfuncties**

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹²,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹³,

Na raadpleging van de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming¹⁴,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig artikel 26, lid 2, VWEU omvat de interne markt een ruimte zonder binnengrenzen waarin het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal gewaarborgd is. Versnippering van de interne markt is schadelijk voor het concurrentievermogen, de groei en de banenschepping in de Unie. Het opheffen van directe en indirecte belemmeringen voor de goede werking van de interne markt is essentieel voor de voltooiing ervan. EU-optreden met betrekking tot de interne markt in de financiële retaildienstensector heeft er reeds substantieel toe bijgedragen de grensoverschrijdende activiteit van de betalingsdianstaaubieders te ontwikkelen, de keuze van de consumenten te verbeteren en de kwaliteit en de transparantie van het aanbod te verhogen.
- (2) In dit verband heeft Richtlijn 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG, en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG ("richtlijn betalingsdiensten") basistransparantievereisten vastgesteld voor de kosten die door de betalingsdianstaaubieders worden aangerekend voor de diensten die met betrekking tot betaalrekeningen worden aangeboden. Dit heeft de activiteit van betalingsdianstaaubieders substantieel vergemakkelijkt, uniforme regels met betrekking tot het aanbod van betalingsdiensten en de te

¹² PB C [...] van [...], blz. [...].

¹³ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹⁴ PB C xx van xx.xx.xxx, blz. .

verstrekken informatie gecreëerd, de administratieve last verminderd en kostenbesparingen voor betalingsdianstaaibieders gegenereerd.

- (3) Er kan evenwel meer worden gedaan om de eengemaakte markt voor retailbanking te verbeteren en te ontwikkelen. Met name vormen het gebrek aan transparantie en vergelijkbaarheid van kosten alsmede de moeilijkheden bij het overstappen van betaalrekening nog steeds barrières voor de ontplooiing van een volledig geïntegreerde markt.
- (4) De huidige omstandigheden van de eengemaakte markt kunnen betalingsdianstaaibieders afschrikken hun vrijheid van vestiging uit te oefenen of diensten te verlenen binnen de Unie wegens de moeilijkheid om klanten aan te trekken bij het toetreden tot een nieuwe markt. Het toetreden tot nieuwe markten brengt vaak grote investeringen met zich mee. Dergelijke investeringen zijn slechts gerechtvaardigd als de aanbieder voldoende kansen en een overeenkomstige vraag van de consumenten voorziet. Het lage niveau van mobiliteit van de consumenten met betrekking tot financiële retaildiensten is in belangrijke mate toe te schrijven aan het gebrek aan transparantie en vergelijkbaarheid ten aanzien van de kosten en aangeboden diensten alsook de moeilijkheden in verband met het overstappen van betaalrekening. Deze factoren onderdrukken eveneens de vraag. Dit geldt in het bijzonder in de grensoverschrijdende context.
- (5) Bovendien kunnen significante belemmeringen voor de voltooiing van de eengemaakte markt op het gebied van betaalrekeningen ontstaan door de versnippering van de bestaande nationale regelgevingskaders. De bestaande bepalingen op nationaal niveau met betrekking tot betaalrekeningen en inzonderheid met betrekking tot de vergelijkbaarheid van de kosten en het overstappen van betaalrekening divergeren. Ten aanzien van overstappen heeft het gebrek aan uniforme bindende maatregelen op EU-niveau tot divergente praktijken en maatregelen op nationaal niveau geleid. Deze verschillen zijn zelfs nog meer uitgesproken wat betreft vergelijkbaarheid van kosten, waar geen maatregelen, zelfs niet van zelfregulerende aard, bestaan op EU-niveau. Mochten deze verschillen in de toekomst significanter worden, omdat banken hun praktijken meestal op de nationale markten toesnijden, dan zouden daardoor de kosten van grensoverschrijdend opereren stijgen ten opzichte van de kosten waarmee binnenlandse aanbieders worden geconfronteerd en zou grensoverschrijdend ondernemen minder aantrekkelijk worden. De grensoverschrijdende activiteit in de interne markt wordt belemmerd door obstakels voor de opening van een betaalrekening in het buitenland. De bestaande restrictieve toelatingscriteria kunnen Europese burgers beletten zich vrij binnen de Unie te bewegen. Het aanbieden aan alle consumenten van toegang tot een betaalrekening zal hun deelname aan de interne markt mogelijk maken en hen in staat stellen de voordelen van de eengemaakte markt te verwerven.
- (6) Bovendien wordt de potentiële vraag naar betaalrekeningdiensten in de EU op dit moment niet ten volle geëxploiteerd, omdat sommige gegadigden geen rekening openen, hetzij omdat deze aan hen wordt ontzegd of omdat aan hen geen toereikende producten worden aangeboden. Bredere deelname van de consumenten aan de interne markt zou de betalingsdianstaaibieders verder stimuleren om tot nieuwe markten toe te treden. Het scheppen van de voorwaarden om alle consumenten toegang te bieden tot een betaalrekening is eveneens een noodzakelijk middel om hun deelname aan de interne markt te bevorderen en hen in staat te stellen de voordelen die de eengemaakte markt met zich mee heeft gebracht te verwerven.

- (7) De transparantie en vergelijkbaarheid van kosten zijn aangepakt met een zelfreguleringsinitiatief waartoe de banksector de aanzet had gegeven. Betreffende deze richtsnoeren is echter geen definitief akkoord gevonden. Ten aanzien van overstappen voorzien de door de Europese Commissie voor het Bankbedrijf in 2008 vastgestelde gemeenschappelijke beginselen in een modelmechanisme voor het overstappen tussen bankrekeningen die worden aangeboden door betalingsdienstaanbieders welke in dezelfde lidstaat gevestigd zijn. Gezien het niet-bindende karakter ervan, zijn deze beginselen echter over heel de EU op inconsistente wijze en met ineffectieve resultaten toegepast. Bovendien hebben de gemeenschappelijke beginselen enkel op het overstappen van bankrekening op nationaal niveau, niet op grensoverschrijdend overstappen betrekking. Ten slotte zijn, ten aanzien van toegang tot een basisbetaalrekening, de lidstaten in Aanbeveling 2011/442/EU van de Commissie van 18 juli 2011 uitgenodigd de noodzakelijke maatregelen te nemen om uiterlijk zes maanden na de bekendmaking ervan de toepassing ervan te verzekeren. Tot dusver voldoen slechts weinig lidstaten aan de voornaamste beginselen van de aanbeveling.
- (8) Het is bijgevolg van vitaal belang een uniforme regeling vast te stellen om het probleem van de lage mobiliteit van klanten aan te pakken en met name betaalrekeningdiensten en -kosten vergelijkbaarder te maken en overstappen van betaalrekening te stimuleren alsook te voorkomen dat consumenten die voornemens zijn een betaalrekening grensoverschrijdend aan te kopen, worden gediscrimineerd op basis van woonplaats. Bovendien is het van essentieel belang toereikende maatregelen aan te nemen om de deelname van de klanten aan de betaalrekeningmarkt te bevorderen. Deze maatregelen zullen het betreden door de betalingsdienstaanbieders van de interne markt stimuleren en een gelijk speelveld garanderen waardoor, in het belang van bedrijven en consumenten, de concurrentie en de efficiënte toewijzing van middelen binnen de financiële retailmarkt van de EU zullen worden versterkt. Tevens zullen transparante informatie over de kosten en mogelijkheden tot overstappen in combinatie met het recht op toegang tot basisrekeningdiensten de EU-burgers in staat stellen gemakkelijker het aanbod van verscheidene aanbieders binnen de Unie te vergelijken en derhalve van een volledig functionerende interne markt op het gebied van financiële diensten te profiteren en aan de verdere ontwikkeling ervan bij te dragen.
- (9) Deze richtlijn is van toepassing op betaalrekeningen die door consumenten worden aangehouden. Bijgevolg vallen rekeningen die door bedrijven, zelfs kleine of micro-ondernemingen, worden aangehouden, tenzij deze op persoonlijke titel worden aangehouden, buiten het toepassingsgebied ervan. Voorts geldt deze richtlijn niet voor spaarrekeningen, die beperktere betaalfuncties kunnen hebben.
- (10) De in de richtlijn vervatte definities zijn afgestemd op die welke opgenomen zijn in andere wetgeving van de Unie, en met name die van Richtlijn 2007/64/EG en die van Verordening (EU) nr. 260/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 14 maart 2012 tot vaststelling van technische en bedrijfsmatige vereisten voor overmakingen en automatische afschrijvingen in euro en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 924/2009¹⁵.
- (11) Het is voor de consumenten van vitaal belang inzicht te kunnen krijgen in de kosten, zodat zij aanbiedingen van verschillende betalingsdienstaanbieders kunnen vergelijken

¹⁵ PB L 94 van 30.03.2012, blz. 22.

en met kennis van zaken kunnen besluiten welke rekening het meest aangepast is aan hun behoeften. Vergelijking tussen kosten is niet realiseerbaar indien de betalingsdienstaanbieders voor dezelfde betalingsdiensten een verschillende terminologie gebruiken en in verschillende formaten informatie verstrekken. Gestandaardiseerde terminologie, in combinatie met gerichte informatie over kosten voor de meest representatieve betalingsdiensten in een consistent formaat, kan de consument helpen inzicht te verwerven in de kosten en deze te vergelijken.

- (12) Consumenten zouden het meest profiteren van informatie die beknopt is en waarmee het aanbod van de verschillende betalingsdienstaanbieders gemakkelijk te vergelijken is. De instrumenten die ter beschikking worden gesteld van de consumenten om betaalrekeningaanbiedingen te vergelijken, zouden geen positieve impact hebben als de tijd die besteed wordt om voor de verschillende aanbiedingen lange lijsten van kosten door te nemen niet gecompenseerd zou worden door het voordeel om het aanbod te kiezen dat de beste waarde vertegenwoordigt. Derhalve moet de terminologie betreffende kosten alleen voor de meest representatieve termen en definities binnen de lidstaten worden gestandaardiseerd om het risico van overinformatie te voorkomen.
- (13) De terminologie betreffende kosten moet door de nationale bevoegde autoriteiten worden bepaald, waarbij met de specificiteit van de lokale markten rekening kan worden gehouden. Om als representatief te worden beschouwd, moeten de diensten van ten minste één betalingsdienstaanbieder in de lidstaten aan kosten onderworpen zijn. Bovendien moet, indien mogelijk, de terminologie betreffende kosten op EU-niveau worden gestandaardiseerd, waardoor vergelijking over heel de Unie mogelijk wordt gemaakt. De Europese Bankautoriteit (EBA) moet richtsnoeren vaststellen om de lidstaten te helpen bij het bepalen van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau.
- (14) Zodra de nationale bevoegde autoriteiten een voorlopige lijst van de meest representatieve diensten die op nationaal niveau aan kosten zijn onderworpen alsook termen en definities hebben vastgesteld, moet de Commissie deze toetsen om middels gedelegeerde handelingen de diensten aan te wijzen die de meerderheid van lidstaten gemeenschappelijk hebben en er gestandaardiseerde termen en definities op EU-niveau voor te stellen.
- (15) Om de consumenten te helpen gemakkelijk betaalrekeningkosten over heel de eengemaakte markt te vergelijken, moeten de betalingsdienstaanbieders aan de consumenten een lijst verstrekken van de kosten die voor de in de gestandaardiseerde terminologie opgesomde diensten worden aangerekend. Dit zou eveneens bijdragen aan de totstandbrenging van een gelijk speelveld tussen de kredietinstellingen die op de betaalrekeningmarkt concurreren. Het informatiedocument betreffende de kosten mag alleen informatie over de meest representatieve betalingsdiensten in elke lidstaat bevatten, in voorkomend geval onder gebruikmaking van de termen en definities die op EU-niveau zijn vastgesteld. Om de consumenten te helpen inzicht te verkrijgen in de kosten die zij voor hun betaalrekening moeten betalen, moet een glossarium met toelichting betreffende ten minste de in de lijst opgenomen kosten en diensten voor hen beschikbaar worden gesteld. Het glossarium dient een nuttig instrument te zijn om een beter inzicht in de betekenis van de kosten aan te moedigen en ertoe bij te dragen dat de consumenten in staat worden gesteld uit een breder betaalrekeningaanbod te kiezen. Voor betalingsdienstaanbieders moet eveneens een verplichting worden ingevoerd om consumenten ten minste jaarlijks te informeren over alle kosten die betreffende hun rekening zijn aangerekend. Er moet achteraf in een specifieke

samenvatting informatie worden verstrekt. Daarbij moet een volledige overzicht worden gegeven van de kosten teneinde een consument in staat te stellen inzicht erin te krijgen op welke kosten de uitgaven betrekking hebben en na te gaan of het nodig is de consumptiepatronen te wijzingen of van aanbieder te veranderen. Dit voordeel zou worden gemaximaliseerd door te voorzien in informatieverstrekking betreffende kosten achteraf met betrekking tot dezelfde diensten als de informatieverstrekking vooraf.

- (16) Om aan de behoeften van de consumenten te voldoen, is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat de informatie betreffende betaalrekeningen nauwkeurig, duidelijk en vergelijkbaar is. Deze richtlijn dient derhalve gemeenschappelijke presentatievereisten voor het informatiedocument betreffende de kosten en de kostenstaat vast te stellen om te garanderen dat deze begrijpelijk en vergelijkbaar zijn voor de consumenten. Voor elk informatiedocument betreffende de kosten en elke kostenstaat in elke lidstaat moeten hetzelfde formaat en dezelfde volgorde van punten en rubrieken worden gevolgd, zodat de consumenten de twee documenten kunnen vergelijken en aldus het inzicht in en het gebruik van de informatie wordt gemaximaliseerd. Het informatiedocument betreffende de kosten en de kostenstaat moeten duidelijk te onderscheiden zijn van andere mededelingen. Zij moeten door een gemeenschappelijk symbool worden vastgesteld.
- (17) Met het oog op het consistente gebruik van de geldende terminologie op EU-niveau over heel de Unie, moeten de lidstaten de betalingsdienstaanbieders verplichten bij het communiceren met consumenten gebruik te maken van de geldende terminologie op EU-niveau alsook de resterende nationale gestandaardiseerde terminologie die is vastgesteld in de voorlopige lijst, daaronder begrepen in het informatiedocument betreffende de kosten en de kostenstaat. Behalve in het informatiedocument betreffende de kosten en de kostenstaat mogen betalingsdienstaanbieders merknamen gebruiken om diensten aan te duiden.
- (18) Vergelijkingswebsites zijn voor de consumenten een effectief middel om op een centraal punt de voordelen van de verschillende aanbiedingen betreffende betaalrekeningen te beoordelen. Zij kunnen het juiste evenwicht garanderen tussen het feit dat de informatie duidelijk en beknopt, maar ook volledig en omvattend moet zijn, door de gebruikers in staat te stellen wanneer dit voor hen van belang is meer gedetailleerde informatie te verkrijgen. Zij kunnen eveneens de zoekkosten verminderen omdat consumenten geen informatie los van de betalingsdienstaanbieders zullen hoeven in te winnen.
- (19) Om onpartijdige informatie over bankkosten te verkrijgen, moet aan de consumenten toegang worden geboden tot vergelijkingswebsites die operationeel onafhankelijk van de betalingsdienstaanbieders zijn. De lidstaten moeten er bijgevolg voor zorgen dat op hun respectieve grondgebieden ten minste één dergelijke website beschikbaar is. Dergelijke vergelijkingswebsites kunnen door bevoegde autoriteiten, andere overheden en/of erkende private ondernemers worden beheerd. De lidstaten moeten een vrijwillige erkenningsregeling vaststellen waardoor private beheerders van vergelijkingswebsites in overeenstemming met vastgestelde kwaliteitscriteria erkenning kunnen aanvragen. Er dient een door een bevoegde autoriteit of een andere overheid beheerde vergelijkingswebsite te worden opgezet indien geen privaat beheerde website is erkend. Dergelijke websites moeten eveneens aan de kwaliteitscriteria voldoen.

- (20) Het is momenteel gebruikelijk dat betalingsdienstaanbieders een betaalrekening in een pakket met andere financiële producten of diensten aanbieden. Deze praktijk kan voor betalingsdienstaanbieders een middel zijn om hun aanbod te diversifiëren en met elkaar te concurreren, en kan uiteindelijk nuttig zijn voor de consumenten. Uit de studie die de Commissie in 2009 betreffende koppelverkoop in de financiële sector heeft verricht alsook uit relevante raadplegingen en consumentenklachten is echter gebleken dat betalingsdienstaanbieders bankrekeningen kunnen aanbieden in een pakket met producten waarom de klanten niet hebben verzocht en die niet essentieel zijn voor betaalrekeningen, zoals uitgebreide woningverzekering. Bovendien is vastgesteld dat deze praktijken de transparantie en vergelijkbaarheid van prijzen kunnen verminderen, de aankoopties voor consumenten kunnen beperken en een negatieve impact op hun mobiliteit kunnen hebben. Derhalve moeten de lidstaten ervoor zorgen dat wanneer betalingsdienstaanbieders pakketbetaalrekeningen aanbieden zij aan de consumenten afzonderlijk informatie verstrekken over de voor de betaalrekening geldende kosten en over elke andere financiële dienst die deel uitmaakt van het pakket. Deze verplichtingen dienen niet te gelden voor diensten die gewoonlijk verband houden met het gebruik van de betaalrekening, zoals geldopnames, elektronische betalingen of betaalkaarten. Als gevolg daarvan moeten deze diensten van de werkingssfeer van de betrokken bepaling worden uitgesloten.
- (21) Consumenten zijn alleen gemotiveerd om van rekening te veranderen als dit niet met overmatige administratieve en financiële lasten gepaard gaat. De procedure voor het overzetten van de betaalrekening naar een andere betalingsdienstaanbieder moet helder en snel zijn. De eventuele kosten die door betalingsdienstaanbieders met betrekking tot de overstapservice worden aangerekend, moeten in overeenstemming zijn met de werkelijke kosten die door de betalingsdienstaanbieders worden gemaakt. Om een positieve impact op de concurrentie te hebben, moet overstappen ook op grensoverschrijdend niveau worden gefaciliteerd. Aangezien grensoverschrijdend overstappen complexer kan zijn dan overstappen op nationaal niveau en kan vereisen dat betalingsdienstaanbieders hun interne procedures aanpassen en verfijnen, moet voor grensoverschrijdend overstappen in langere termijnen worden voorzien. Het feit of verschillende termijnen behouden moeten worden, moet worden geëvalueerd in de context van de toetsing van de voorgestelde richtlijn.
- (22) Het overstappen moet zo eenvoudig mogelijk zijn voor de consument. De lidstaten moeten er dan ook voor zorgen dat de ontvangende betalingsdienstaanbieder verantwoordelijk is voor het initiëren en beheren van het proces namens de consument.
- (23) Het moet de consumenten worden toegestaan de ontvangende betalingsdienstaanbieder, idealiter in het kader van één enkele ontmoeting met de ontvangende betalingsdienstaanbieder, te vragen alle of een deel van de terugkerende betalingen over te zetten alsook het resterende saldo over te brengen. Daartoe moeten de consumenten in staat zijn om één toestemming voor de genoemde taken te ondertekenen. Alvorens de toestemming wordt verleend, moet de consument worden geïnformeerd over alle stappen van de procedure die noodzakelijk zijn om het overstappen te voltooien.
- (24) De medewerking van de overbrengende betalingsdienstaanbieder is noodzakelijk voor een succesvolle overstap. Aan de ontvangende betalingsdienstaanbieder moet door de overbrengende betalingsdienstaanbieder alle informatie worden verstrekt die deze nodig acht om de terugkerende betalingen naar de nieuwe betaalrekening over te zetten. Er hoeft evenwel niet meer informatie te worden verstrekt dan noodzakelijk om

de overstap uit te voeren, en de ontvangende betalingsdienstaanbieder mag niet om overbodige informatie vragen.

- (25) De consumenten mogen niet worden onderworpen aan sancties of enige andere financiële schade als gevolg van het verkeerd doorgeleiden van inkomende overmakingen of automatische afschrijvingen. Dit is vooral van belang voor bepaalde categorieën betalende en begunstigde, zoals nutsbedrijven, die elektronische middelen (bijvoorbeeld databases) gebruiken om rekeninggegevens van consumenten op te slaan en talloze periodieke transacties verrichten waarbij grote aantallen consumenten betrokken zijn.
- (26) De lidstaten moeten waarborgen dat consumenten die voornemens zijn om een betaalrekening te openen niet worden gediscrimineerd op grond van hun nationaliteit of woonplaats. Hoewel het voor betalingsdienstaanbieders belangrijk is ervoor te zorgen dat hun klanten het financiële stelsel niet gebruiken voor illegale doeleinden zoals fraude, witwassen van geld of de financiering van terrorisme, mogen zij geen belemmeringen creëren voor consumenten die van de voordelen van de eengemaakte markt willen profiteren door grensoverschrijdend een betaalrekening aan te kopen.
- (27) Consumenten die legaal in de Unie wonen en in een bepaalde lidstaat geen betaalrekening aanhouden, moeten in die lidstaat een betaalrekening met basisfuncties kunnen openen en gebruiken. Met het oog op een zo ruim mogelijke toegang tot dergelijke rekeningen, moeten consumenten er toegang toe hebben ongeacht hun financiële omstandigheden, zoals werkloosheid of persoonlijk faillissement, en hun woonplaats. Het recht op toegang tot een betaalrekening met basisfuncties in elke lidstaat moet bovendien worden verleend overeenkomstig de vereisten van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2005 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme¹⁶, met name met betrekking tot klantenonderzoekprocedures.
- (28) De lidstaten moeten ervoor zorgen dat ten minste één betalingsdienstaanbieder een betaalrekening met basisfuncties aan de consumenten aanbiedt. De toegang mag niet al te moeilijk zijn en mag geen overmatige kosten voor de consumenten met zich meebrengen. In dit verband moeten de lidstaten rekening houden met factoren zoals de locatie van de aangewezen betalingsdienstaanbieder op hun grondgebied. Om het risico van financiële uitsluiting voor consumenten te minimaliseren, moeten de lidstaten het financiële onderwijs, mede op school, verbeteren, en overmatige schuldenlast bestrijden. Voorts moeten de lidstaten initiatieven van betalingsdienstaanbieders bevorderen om de combinatie van het aanbieden van betaalrekeningen met basisfuncties en financieel onderwijs te vergemakkelijken.
- (29) Om hun recht op toegang tot een basisbetaalrekening uit te oefenen, mogen consumenten nog geen betaalrekening op hetzelfde grondgebied aanhouden. Wanneer het niet mogelijk is elektronische systemen te gebruiken om na te gaan of een consument al dan niet een betaalrekening aanhoudt, moeten betalingsdienstaanbieders een verklaring van de consumenten aanvaarden als een betrouwbaar middel om te controleren of ze nog geen betaalrekening aanhouden.
- (30) Aan de consumenten moet toegang worden gewaarborgd tot een reeks basisbetalingsdiensten waarvoor door de lidstaten derwijze een minimumaantal

¹⁶ PB L 309 van 25.11.2005, blz. 15.

verrichtingen wordt bepaald dat met zowel de behoeften van de consumenten als met de commerciële praktijken in de betrokken lidstaat rekening wordt gehouden. Naast deze lijst van minimumdiensten mogen de banken hun gebruikelijke kosten aanrekenen. Aan basisbetaalrekeningen gekoppelde diensten moeten de voorziening omvatten om te storten en geld op te nemen. De consumenten moeten in staat zijn essentiële betalingstransacties uit te voeren zoals het ontvangen van een inkomen of uitkeringen, het betalen van rekeningen of belastingen en het aankopen van goederen en diensten, onder meer via automatische afschrijving, overmaking en het gebruik van een betaalkaart. Dergelijke diensten moeten de aankoop van goederen en diensten online mogelijk maken en moeten consumenten de gelegenheid bieden via het platform voor online bankieren van de betalingsdienstaanbieder, indien beschikbaar, betaalopdrachten te initiëren. Een betaalrekening met basisfuncties mag evenwel niet tot online gebruik worden beperkt aangezien daardoor een belemmering voor consumenten zonder internettoegang zou ontstaan. Consumenten mag geen toegang tot een voorschot in rekening-courant worden verleend wanneer zij over een betaalrekening met basisfuncties beschikken. De lidstaten mogen betalingsdienstaanbieders toestaan met betrekking tot betaalrekeningen met basisfuncties voor zeer kleine bedragen buffervoorzieningen aan te bieden.

- (31) Om ervoor te zorgen dat basisbetaalrekeningen voor zoveel mogelijk consumenten beschikbaar zijn, moeten ze kosteloos of tegen redelijke kosten worden aangeboden. Bovendien moeten alle extra kosten voor de consument wegens niet-naleving van de voorwaarden van het contract redelijk zijn. De lidstaten moeten volgens nationale omstandigheden vaststellen wat redelijke kosten zijn. Met het oog op consistentie en efficiëntie bij de uitvoering van het beginsel van redelijke kosten, moet de EBA worden belast met het geven van richtsnoeren ten aanzien van de in deze richtlijn vastgestelde algemene criteria.
- (32) De betalingsdienstaanbieder mag alleen in specifieke omstandigheden, zoals de niet-naleving van wetgeving inzake het witwassen van geld en de financiering van terrorisme of inzake de preventie en opsporing van misdrijven, weigeren een contract voor een betaalrekening met basisfuncties te openen of moet dit in dergelijke omstandigheden beëindigen. Zelfs in die gevallen kan een weigering alleen worden gerechtvaardigd indien de consument niet aan de bepalingen van die wetgeving voldoet en niet omdat de procedure om na te gaan of de wetgeving is nageleefd te belastend of te kostbaar is.
- (33) Door de lidstaten en de betalingsdienstaanbieders moet aan de consumenten duidelijke en begrijpelijke informatie over het recht op een bankrekening met basisfuncties worden verstrekt. De informatie moet betrekking hebben op de voornaamste functies en voorwaarden voor het gebruik van de rekening en ook de stappen die de consumenten moeten volgen om hun recht op het openen van een betaalrekening met basisfuncties uit te oefenen. Met name moeten de consumenten erover worden geïnformeerd dat de aankoop van extra diensten niet verplicht is om toegang te verkrijgen tot een betaalrekening met basisfuncties.
- (34) De lidstaten dienen bevoegde autoriteiten aan te wijzen die gemachtigd zijn om de handhaving van deze richtlijn te garanderen en waaraan onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden worden verleend. De aangewezen bevoegde autoriteiten beschikken over toereikende middelen voor de uitoefening van hun taken. De lidstaten moeten verschillende bevoegde autoriteiten kunnen aanwijzen om de uitgebreide verplichtingen te handhaven die in deze richtlijn zijn neergelegd.

- (35) De consumenten moeten toegang hebben tot effectieve en efficiënte buitengerechtelijke herstelprocedures voor de beslechting van geschillen die uit de rechten en verplichtingen uit hoofde van deze richtlijn ontstaan. Een dergelijke toegang is reeds gewaarborgd bij Richtlijn 2013/.../EU voor wat relevante contractuele geschillen betreft. Consumenten moeten echter eveneens toegang hebben tot buitengerechtelijke herstelprocedures ingeval van precontractuele geschillen betreffende bij deze richtlijn vastgestelde rechten en verplichtingen, bv. wanneer aan hen toegang tot een betaalrekening met basisfuncties wordt ontzegd. De naleving van de bepalingen van deze richtlijn vereist dat persoonsgegevens van consumenten worden verwerkt. Een dergelijke verwerking wordt beheerst door Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens¹⁷. Deze richtlijn moet daarom voldoen aan de in Richtlijn 95/46/EG en de nationale wetgeving ter uitvoering daarvan vastgestelde regels.
- (36) Om de in deze richtlijn vastgestelde doelstellingen te verwezenlijken, moet de bevoegdheid om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag aan de Commissie worden gedelegeerd met betrekking tot het bepalen van de gestandaardiseerde terminologie op EU-niveau voor betalingsdiensten die een aantal lidstaten gemeenschappelijk hebben en de gerelateerde definities van deze termen.
- (37) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze richtlijn te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Deze bevoegdheden hebben betrekking op de definitie van het formaat van het informatiedocument betreffende de kosten, het gemeenschappelijke symbool en de volgorde waarin de daarin opgenomen diensten worden gepresenteerd, alsmede op het formaat van de kostenstaat, het gemeenschappelijke symbool ervan en de volgorde waarin de diensten die het bevat worden gepresenteerd. Deze bevoegdheden dienen te worden uitgeoefend volgens Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren.
- (38) Binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens om de twee jaar, dienen de lidstaten betrouwbare jaarstatistieken te verkrijgen over de werking van de bij deze richtlijn ingevoerde maatregelen. Zij moeten alle relevante informatiebronnen gebruiken en die informatie aan de Commissie meedelen.
- (39) Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn moet een toetsing ervan plaatsvinden om rekening te houden met marktontwikkelingen, zoals het ontstaan van nieuwe soorten betaalrekeningen en betalingsdiensten, alsook ontwikkelingen op andere gebieden van het uniale recht en de ervaringen van de lidstaten. Bij de toetsing dient te worden nagegaan of door de ingevoerde maatregelen de consument een beter inzicht heeft in de betaalrekeningkosten, of betaalrekeningen vergelijkbaarder zijn geworden en of gemakkelijker van rekening kan worden overgestapt. Er moet daarbij ook worden nagegaan hoeveel basisbetaalrekeningen zijn geopend, mede door consumenten die voorheen niet over een bankrekening beschikten. Daarbij moet eveneens worden nagegaan of gedurende een langere periode verlengde termijnen moeten worden behouden voor betalingsdienaarbieders die grensoverschrijdend

¹⁷ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31.

overstappen verrichten. Eveneens moet daarbij worden beoordeeld of de bepalingen betreffende de informatie die moet worden verstrekt door betalingsdienstaanbieders wanneer zij pakketproducten aanbieden toereikend zijn dan wel of bijkomende maatregelen nodig zijn. De Commissie moet een verslag indienen bij het Europees Parlement en de Raad, in voorkomend geval vergezeld van wetgevingsvoorstellen.

- (40) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
- (41) Overeenkomstig de gezamenlijke politieke verklaring van de lidstaten en de Commissie van 28 september 2011 over toelichtende stukken¹⁸ hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen vergezeld te doen gaan van één of meer stukken waarin het verband tussen de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzettingsinstrumenten wordt toegelicht. Met betrekking tot deze richtlijn acht de wetgever de toezending van dergelijke stukken gerechtvaardigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ONDERWERP, TOEPASSINGSGBIED EN DEFINITIES

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Deze richtlijn stelt met betrekking tot de transparantie en vergelijkbaarheid van kosten die aan de consumenten worden aangerekend voor de betaalrekeningen die zij binnen de Europese Unie aanhouden en die door in de Unie gevestigde betalingsdienstaanbieders worden aangeboden en met betrekking tot het overstappen van betaalrekening binnen de Unie regels vast.
2. Deze richtlijn bepaalt tevens een kader voor de regels en voorwaarden volgens welke de lidstaten voor de consumenten een recht waarborgen om in de Unie een betaalrekening met basisfuncties te openen en te gebruiken.
3. De opening en het gebruik van een betaalrekening met basisfuncties op grond van deze richtlijn is in overeenstemming met de bepalingen van hoofdstuk II van Richtlijn 2005/60/EG.
4. Deze richtlijn geldt voor in de Unie gevestigde betalingsdienstaanbieders.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn gelden de volgende definities:

- (a) 'consument': iedere natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit;
- (b) 'betaalrekening' een op naam van één of meer betalingsdienstgebruikers aangehouden rekening die voor de uitvoering van betalingstransacties wordt gebruikt;

¹⁸ PB C 369 van 17.12.2011, blz. 14.

- (c) 'betalingsdienst': een betalingsdienst als gedefinieerd in artikel 4, lid 3, van Richtlijn 2007/64/EG;
- (d) 'betalingstransactie': een door de betaler of door de begunstigde geïnitieerde handeling waarbij geldmiddelen worden gedeponerd, overgemaakt of opgenomen, ongeacht of er onderliggende verplichtingen tussen de betaler en de begunstigde bestaan;
- (e) 'betalingsdienstaanbieder': een betalingsdienstaanbieder als gedefinieerd in artikel 4, lid 9, van Richtlijn 2007/64/EG;
- (f) 'betaalinstrument': een betaalinstrument als gedefinieerd in artikel 4, lid 23, van Richtlijn 2007/64/EG;
- (g) 'overbrengende betalingsdienstaanbieder': de betalingsdienstaanbieder van wie de informatie betreffende alle of sommige terugkerende betalingen wordt overgebracht;
- (h) 'ontvangende betalingsdienstaanbieder': de betalingsdienstaanbieder aan wie de informatie betreffende alle of sommige terugkerende betalingen wordt overgebracht;
- (i) 'betaler': hetzij een natuurlijk of een rechtspersoon die houder is van een betaalrekening en een betalingsopdracht van die betaalrekening toestaat, hetzij, als er geen betaalrekening van de betaler is, een natuurlijke of rechtspersoon die een betalingsopdracht geeft naar de betaalrekening van een begunstigde;
- (j) 'begunstigde': natuurlijke of rechtspersoon die de beoogde ontvanger is van de geldmiddelen waarop een betalingstransactie betrekking heeft;
- (k) 'kosten': de eventuele kosten die door de consument aan de betalingsdienstaanbieder verschuldigd zijn voor het aanbieden van betalingsdiensten of voor met betrekking tot een betaalrekening uitgevoerde transacties;
- (l) 'duurzaam medium': ieder hulpmiddel dat de consument of de betalingsdienstaanbieder in staat stelt om persoonlijk aan hem gerichte informatie op te slaan op een wijze die deze informatie toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is aangepast aan het doel waarvoor de informatie is bestemd, en die een ongewijzigde weergave van de opgeslagen informatie mogelijk maakt;
- (m) 'overstappen': het op verzoek van een consument overbrengen van de ene betalingsdienstaanbieder naar de andere betalingsdienstaanbieder van de informatie over alle of sommige doorlopende opdrachten voor overmakingen, terugkerende automatische afschrijvingen en terugkerende inkomende overmakingen die op een betaalrekening worden uitgevoerd, met of zonder overbrenging van het positieve rekeningssaldo van de ene betaalrekening naar de andere of sluiting van de eerste rekening;
- (n) 'automatische afschrijving': een betalingsdienst voor debiteringen van de betaalrekening van een betaler, waarbij een betalingstransactie door de begunstigde wordt geïnitieerd met goedkeuring van de betaler;
- (o) 'overmaking': een binnenlandse of grensoverschrijdende betalingsdienst voor het crediteren van de betaalrekening van een begunstigde middels een betalingstransactie of een reeks betalingstransacties van een betaalrekening van

een betaler door de betalingsdienstaanbieder die de betaalrekening van de betaler bezit, op basis van een door de betaler gegeven instructie;

- (p) 'doorlopende opdracht': een dienst waarbij met regelmatige tussenpozen een betaalrekening van een begunstigde van een betaalrekening van een betaler wordt gecrediteerd middels een reeks betalingstransacties die op basis van een door de betaler gegeven instructie worden uitgevoerd door de betalingsdienstaanbieder die de betaalrekening van de betaler bezit;
- (q) 'geldmiddelen': bankbiljetten, muntstukken en giraal geld alsook elektronisch geld als gedefinieerd in artikel 2, lid 2, onder b), van Richtlijn 2009/110/EG¹⁹;
- (r) 'raamcontract': een betalingsdienstencontract dat de toekomstige uitvoering beheerst van afzonderlijke en opeenvolgende betalingstransacties en dat de verplichtingen en voorwaarden voor de opening van een betaalrekening kan omvatten.

HOOFDSTUK II

VERGELIJKBAARHEID VAN KOSTEN IN VERBAND MET BETAALREKENINGEN

Artikel 3

Lijst van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau en gestandaardiseerde terminologie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten waarvan sprake in artikel 20 een voorlopige lijst van ten minste 20 betalingsdiensten opstellen die ten minste 80% van de meest representatieve aan kosten onderworpen betalingsdiensten op nationaal niveau uitmaken. De lijst omvat termen en definities voor elk van de vastgestelde diensten.
2. Voor de toepassing van lid 1 houden de bevoegde autoriteiten rekening met de diensten:
 - (1) die door de consumenten met betrekking tot hun betaalrekening het vaakst gebruikt worden;
 - (2) die voor de consumenten per dienst de hoogste kosten veroorzaken;
 - (3) die voor de consumenten de hoogste totale kosten veroorzaken;
 - (4) die voor de betalingsdienstaanbieders per dienst de hoogste winst opleveren;
 - (5) die voor de betalingsdienstaanbieders de hoogste totale winst opleveren.

De EBA ontwikkelt ingevolge artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010 richtsnoeren om de bevoegde autoriteiten bij te staan.
3. De lidstaten stellen de Commissie binnen 6 maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn in kennis van de in lid 1 bedoelde lijsten.

¹⁹ PB L 267 van 10.10.2009, blz. 7.

4. De Commissie is gemachtigd om overeenkomstig artikel 24 gedelegeerde handelingen vast te stellen met betrekking tot de vaststelling, op basis van de voorlopige lijsten die ingevolge lid 3 zijn ingediend, van een gestandaardiseerde EU-terminologie voor die betalingsdiensten welke ten minste een meerderheid van de lidstaten gemeenschappelijk hebben. De gestandaardiseerde EU-terminologie omvat gemeenschappelijke termen en definities voor de gemeenschappelijke diensten.
5. Na de bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie van de in lid 4 bedoelde gedelegeerde handelingen, verwerkt elke lidstaat onverwijld de ingevolge lid 4 vastgestelde gestandaardiseerde EU-terminologie in de in lid 1 bedoelde voorlopige lijst en publiceert hij deze lijst.

Artikel 4

Informatiedocument betreffende de kosten en glossarium

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de betalingsdianstaanbieders vóór het aangaan van een contract betreffende een betaalrekening met een consument de consument een informatiedocument betreffende de kosten verstrekken dat de lijst van de meest representatieve diensten waarvan sprake in lid 5 van artikel 3 en de gerelateerde kosten voor elke dienst bevat.
2. Indien een of meer van de in lid 1 bedoelde betalingsdiensten wordt aangeboden als onderdeel van een pakket financiële diensten, wordt in het informatiedocument betreffende de kosten mededeling gedaan welke in lid 1 bedoelde diensten in het pakket zijn opgenomen, van de kosten voor het hele pakket en van de kosten voor elke dienst die niet is bedoeld in lid 1.
3. De titel "informatiedocument betreffende de kosten" staat duidelijk bovenaan op de eerste bladzijde van het informatiedocument betreffende de kosten naast een gemeenschappelijk symbool om het document van andere documentatie te onderscheiden.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat de betalingsdianstaanbieders voor de consumenten een glossarium beschikbaar stellen van ten minste de lijst van betalingsdiensten waarvan sprake in lid 1 en de gerelateerde definities.
5. De lidstaten verplichten de betalingsdianstaanbieders ervoor te zorgen dat het glossarium in duidelijke, ondubbelzinnige en niet-technische taal is opgesteld.
6. Het informatiedocument betreffende de kosten en het glossarium worden door de betalingsdianstaanbieders te allen tijde in lokalen die toegankelijk zijn voor de consumenten op een duurzaam medium kosteloos beschikbaar gesteld en worden in elektronische vorm op hun website beschikbaar gesteld.
7. De Commissie is gemachtigd ingevolge artikel 26 uitvoeringsmaatregelen vast te stellen ter omschrijving van het formaat van het informatiedocument betreffende de kosten, het gemeenschappelijke symbool ervan en de volgorde waarin de in lid 5 van artikel 3 bedoelde diensten in het informatiedocument betreffende de kosten worden gepresenteerd.

Artikel 5
Kostenstaat

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de betalingsdientaanbieders aan de consument ten minste jaarlijks een staat verstrekken van alle kosten die voor zijn betaalrekening zijn opgelopen.
2. De staat als bedoeld in lid 1 omvat de volgende informatie:
 - (a) de voor elke dienst aangerekende eenheidskosten, het aantal keren dat de dienst tijdens de relevante periode is gebruikt en de datum waarop de dienst is gebruikt;
 - (b) het totale bedrag aan kosten die tijdens de relevante periode voor elke aangeboden dienst zijn opgelopen;
 - (c) het totale bedrag aan kosten die tijdens de relevante periode voor alle aangeboden diensten zijn opgelopen;
3. De titel "kostenstaat" staat duidelijk bovenaan op de eerste bladzijde van de staat naast een gemeenschappelijk symbool om het document van andere documentatie te onderscheiden.
4. De Commissie is gemachtigd ingevolge artikel 26 uitvoeringsmaatregelen vast te stellen ter bepaling van het formaat van de kostenstaat, het gemeenschappelijke symbool ervan en de volgorde waarin de in lid 5 van artikel 3 bedoelde diensten in de kostenstaat worden gepresenteerd.

Artikel 6
Contractuele en commerciële informatie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de betalingsdientaanbieders in hun contractuele en commerciële informatie in voorkomend geval gebruik maken van de termen en definities in de lijst van de meest representatieve betalingsdiensten als bedoeld in artikel 3, lid 5.
2. De betalingsdientaanbieders mogen gebruik maken van merknamen om in hun contractuele en commerciële informatie hun diensten vast te stellen, op voorwaarde dat zij in voorkomend geval de overeenkomstige term in de lijst als bedoeld in artikel 3, lid 5 aanwijzen. Betalingsdientaanbieders maken in het informatiedocument betreffende de kosten of de kostenstaat geen gebruik van merknamen.

Artikel 7
Vergelijkingswebsites

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de consumenten toegang hebben tot ten minste één website waarop overeenkomstig de leden 2 en 3 de kosten worden vergeleken die door de betalingsdientaanbieders worden aangerekend voor de diensten welke met betrekking tot betaalrekeningen op nationaal niveau worden aangeboden.
2. De lidstaten stellen een vrijwillige erkenningsregeling vast voor door private ondernemers beheerde websites waarop kosten worden vergeleken die door de betalingsdientaanbieders voor met betrekking tot betaalrekeningen aangeboden diensten worden aangerekend. Om erkenning te verkrijgen, gelden voor door private ondernemers beheerde vergelijkingswebsites de volgende voorwaarden:

- (a) zij zijn operationeel onafhankelijk van elke betalingsdienstaanbieder;
 - (b) er wordt gebruik gemaakt van gewone taal en, in voorkomend geval, de termen als bedoeld in artikel 3, lid 5;
 - (c) verstrekking van actuele informatie;
 - (d) er wordt een voldoende breed overzicht van de betaalrekeningmarkt geboden;
 - (e) er is een effectieve informatieopvraag- en klachtenbehandelingsprocedure in werking.
3. Indien geen website ingevolge lid 2 erkend is, zorgen de lidstaten ervoor dat een website wordt opgezet die door de bevoegde autoriteit waarvan sprake in artikel 20 of enige andere bevoegde overheid beheerd wordt. Indien een website ingevolge lid 2 erkend is, kunnen de lidstaten besluiten een bijkomende website op te zetten die door de bevoegde autoriteit waarvan sprake in artikel 20 of enige andere bevoegde overheid beheerd wordt. Voor websites die door een bevoegde autoriteit worden beheerd ingevolge lid 1, geldt lid 2, onder a) tot en met e).
4. De lidstaten behouden het recht bij niet-naleving van de verplichtingen in lid 2 de erkenning van private ondernemers te weigeren of in te trekken.
5. De lidstaten zorgen ervoor dat over de websites waarvan sprake in lid 1 toereikende informatie voor de consumenten beschikbaar is. Daartoe behoort, in voorkomend geval, het onderhoud van een publiek toegankelijk register van erkende vergelijkingswebsites.

Artikel 8

Pakketrekeningen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat wanneer een betaalrekening samen met een andere dienst of een ander product als onderdeel van een pakket wordt aangeboden, de betalingsdienstaanbieder de consument informeert over het feit of het mogelijk is de betaalrekening afzonderlijk aan te kopen en afzonderlijke informatie verstrekt betreffende de kosten in verband met elk van de in het pakket aangeboden producten en diensten.
2. Lid 1 is niet van toepassing wanneer alleen betalingsdiensten als gedefinieerd in artikel 4, lid 3, van Richtlijn 2007/64/EG samen met een betaalrekening worden aangeboden.

HOOFDSTUK III OVERSTAPPEN

Artikel 9

Aanbod van de overstapservice

De lidstaten zorgen ervoor dat betalingsdienstaanbieders een overstapservice als beschreven in artikel 10 aanbieden aan elke consument die bij een in de Unie gevestigde betalingsdienstaanbieder een betaalrekening aanhoudt.

Artikel 10

De overstapservice

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de overstapservice door de ontvangende betalingsdienstaanbieder wordt geïnitieerd en verricht in overeenstemming met de regels die vervat zijn in de leden 2 tot en met 7.
2. De overstapservice wordt door de ontvangende betalingsdienstaanbieder geïnitieerd. De ontvangende betalingsdienstaanbieder vraagt de consument schriftelijke toestemming om de overstapservice te verrichten. De toestemming stelt de consument in staat specifieke goedkeuring aan de overbrengende betalingsdienstaanbieder te verlenen om elk van de taken te verrichten die zijn vermeld in lid 3, onder e) en f), en specifieke goedkeuring aan de ontvangende betalingsdienstaanbieder te verlenen om elk van de taken te verrichten die zijn vermeld in lid 4, onder c) en d), en lid 5. De toestemming stelt de consument in staat specifiek om de verzending door de overbrengende betalingsdienstaanbieder van de in de leden 3, onder a) en b), vermelde informatie te verzoeken. De toestemming bevat tevens de datum vanaf welke terugkerende betalingen vanop de bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder geopende rekening moeten worden uitgevoerd.
3. Binnen één werkdag vanaf de ontvangst van de toestemming waarvan sprake in lid 2 vraagt de ontvangende betalingsdienstaanbieder de overbrengende betalingsdienstaanbieder de volgende taken uit te voeren:
 - (a) aan de ontvangende betalingsdienstaanbieder en, indien de consument daar ingevolge lid 2 specifiek om heeft verzocht, aan de consument een lijst zenden van alle bestaande doorlopende opdrachten voor overmakingen en debiteurgedreven automatische afschrijvingsmandaten;
 - (b) aan de ontvangende betalingsdienstaanbieder en, indien de consument daar ingevolge lid 2 specifiek om heeft verzocht, aan de consument te beschikbare informatie zenden over inkomende overmakingen en crediteurgedreven automatische afschrijvingen die de voorafgaande 13 maanden op de rekening van de consument zijn uitgevoerd;
 - (c) aan de ontvangende betalingsdienstaanbieder alle bijkomende informatie zenden die door de ontvangende betalingsdienstaanbieder noodzakelijk wordt geacht om de overstap te verrichten;
 - (d) indien de overbrengende betalingsdienstaanbieder geen systeem aanbiedt voor automatische doorgeleiding van doorlopende opdrachten en automatische afschrijvingen naar de rekening die de consument bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder aanhoudt, op de in de toestemming bepaalde datum doorlopende opdrachten annuleren en ophouden automatische afschrijvingen te aanvaarden;
 - (e) indien de consument specifieke goedkeuring heeft verleend ingevolge lid 2, op de door de consument bepaalde datum elk overblijvend positief saldo naar de bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder geopende of aangehouden rekening overbrengen; en
 - (f) indien de consument specifieke goedkeuring heeft verleend ingevolge lid 2, op de door de consument bepaalde datum de bij de overbrengende betalingsdienstaanbieder aangehouden rekening sluiten.

4. Bij ontvangst van de aan de overbrengende betalingsdienstaanbieder gevraagde informatie waarvan sprake in lid 3, voert de ontvangende betalingsdienstaanbieder de volgende taken uit:
 - (a) binnen zeven kalenderdagen de doorlopende opdrachten voor overmakingen waarom door de consument is verzocht, instellen en deze vanaf de in de toestemming bepaalde datum uitvoeren;
 - (b) automatische afschrijvingen aanvaarden;
 - (c) indien de consument specifieke goedkeuring heeft verleend ingevolge lid 2, de betalingsdienstaanbieder die terugkerende overmakingen naar een betaalrekening van een consument doen op de hoogte brengen van de gegevens van de rekening van de consument bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder. Als de ontvangende betalingsdienstaanbieder niet over alle informatie beschikt die hij nodig heeft om de betaler te informeren, vraagt hij de consument of de overbrengende betalingsdienstaanbieder de ontbrekende informatie te verstrekken;
 - (d) indien de consument specifieke goedkeuring heeft verleend ingevolge lid 2, begunstigen die een automatische afschrijving gebruiken om vanop de rekening van de consument geldmiddelen te innen op de hoogte brengen van de gegevens van de rekening van de consument bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder en de datum vanaf welke automatische afschrijvingen van die rekening zullen worden geïnd. Als de ontvangende betalingsdienstaanbieder niet over alle informatie beschikt die hij nodig heeft om de begunstigde te informeren, vraagt hij de consument of de overbrengende betalingsdienstaanbieder de ontbrekende informatie te verstrekken;
 - (e) indien de consument besluit persoonlijk de in de punten c) en d) vermelde informatie te verstrekken, aan de consument standaardbrieven verstrekken met gegevens betreffende de nieuwe rekening en de aanvangsdatum als vermeld in de toestemming.
5. Indien de consument specifieke goedkeuring heeft verleend ingevolge lid 2, mag de ontvangende betalingsdienstaanbieder alle bijkomende taken uitvoeren die noodzakelijk zijn om de overstap te verrichten.
6. Bij ontvangst van een verzoek van de ontvangende betalingsdienstaanbieder voert de overbrengende betalingsdienstaanbieder de volgende taken uit:
 - (a) de ontvangende betalingsdienstaanbieder binnen zeven kalenderdagen na ontvangst van het verzoek de in de punten a), b) en c) van lid 3 vermelde informatie zenden;
 - (b) indien de overbrengende betalingsdienstaanbieder geen systeem aanbiedt voor automatische doorgeleiding van doorlopende opdrachten en automatische afschrijvingen naar de rekening die de consument bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder aanhoudt, op de door de ontvangende betalingsdienstaanbieder gevraagde datum op de betaalrekening alle doorlopende opdrachten annuleren en ophouden automatische afschrijvingen te aanvaarden.
 - (c) het resterende positieve saldo vanop de betaalrekening naar de bij de ontvangende betalingsdienstaanbieder aangehouden rekening overbrengen;
 - (d) de betaalrekening sluiten;

- (e) alle bijkomende taken ingevolge lid 5 uitvoeren die noodzakelijk zijn voor het verrichten van de overstap.
7. Onverminderd artikel 55, lid 2, van Richtlijn 2007/64/EG blokkeert de overbrengende betalingsdienstaanbieder vóór de met de ontvangende betalingsdienstaanbieder overeengekomen datum geen betaalinstrumenten.
 8. De lidstaten zorgen ervoor dat de bepalingen in de leden 1 tot en met 7 eveneens van toepassing zijn wanneer de overstapservice door een in een andere lidstaat gevestigde betalingsdienstaanbieder wordt geïnitieerd.
 9. In het in lid 8 vermelde geval worden de in de leden 3, 4 en 6 vermelde termijnen verdubbeld. Deze bepaling is aan toetsing onderworpen ingevolge artikel 27.

Artikel 11

Kosten in verband met de overstapservice

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de consumenten in staat zijn kosteloos toegang te verkrijgen tot hun persoonlijke informatie betreffende bestaande doorlopende opdrachten en automatische afschrijvingen die in het bezit is van de overbrengende of de ontvangende betalingsdienstaanbieder.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de overbrengende betalingsdienstaanbieder de door de ontvangende betalingsdienstaanbieder ingevolge lid 6, onder a), van artikel 10 gevraagde informatie verstrekt zonder de consument of de ontvangende betalingsdienstaanbieder kosten in rekening te brengen.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat eventuele kosten die door de overbrengende betalingsdienstaanbieder aan de consument worden aangerekend voor de beëindiging van de bij hem aangehouden betaalrekening worden bepaald in overeenstemming met artikel 45, lid 2, van Richtlijn 2007/64/EG.
4. De lidstaten zorgen ervoor dat eventuele kosten die door de overbrengende of de ontvangende betalingsdienstaanbieder aan de consument worden aangerekend voor enige uit hoofde van artikel 10 verstrekte dienst, met uitzondering van de diensten waarvan sprake in de leden 1 tot en met 3, passend is en met de werkelijke kosten van die betalingsdienstaanbieder overeenstemmen.

Artikel 12

Financieel verlies voor consumenten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat enig door de consument opgelopen financieel verlies als gevolg van de niet-naleving door de bij het overstapproces betrokken betalingsdienstaanbieder van zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 10 door die betalingsdienstaanbieder wordt vergoed.
2. De consumenten dragen geen financieel verlies als gevolg van fouten of vertragingen bij het actualiseren van hun betaalrekeninggegevens door een betaler of een begunstigde.

Artikel 13

Informatie over de overstapservice

1. De lidstaten zorgen ervoor dat betalingsdienstaanbieders de volgende informatie over de overstapservice beschikbaar stellen voor consumenten:
 - (a) de taken van de overbrengende en de ontvangende betalingsdienstaanbieder voor elke stap van het overstapproces, als vermeld in artikel 10;
 - (b) de termijn voor de voltooiing van de respectieve stappen;
 - (c) de eventuele kosten die voor het overstapproces worden aangerekend;
 - (d) alle informatie die de consument gevraagd wordt te verstrekken;
 - (e) de alternatieve regeling inzake geschillenbeslechtingprocedures waarvan sprake in artikel 21.
2. De informatie wordt in alle bijkantoren van de betalingsdienstaanbieders die toegankelijk zijn voor consumenten kosteloos op een duurzaam medium beschikbaar gesteld en is te allen tijde in elektronische vorm beschikbaar op hun website.

HOOFDSTUK IV TOEGANG TOT BETAALREKENINGEN

Artikel 14

Niet-discriminatie

De lidstaten zorgen ervoor dat consumenten die legaal in de Unie verblijven bij het aanvragen van of toegang verkrijgen tot een betaalrekening binnen de Unie niet worden gediscrimineerd op grond van nationaliteit of woonplaats.

Artikel 15

Recht op toegang tot een betaalrekening met basisfuncties

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ten minste één betalingsdienstaanbieder op hun grondgebied een betaalrekening met basisfuncties aan de consumenten aanbiedt. De lidstaten zorgen ervoor dat betaalrekeningen met basisfuncties niet alleen worden aangeboden door betalingsdienstaanbieders die de rekening alleen via het platform voor online bankieren aanbieden.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat legaal in de Unie verblijvende consumenten het recht hebben een betaalrekening met basisfuncties te openen en te gebruiken bij de ingevolge lid 1 vastgestelde betalingsdienstaanbieder of betalingsdienstaanbieders. Een dergelijk recht is van toepassing ongeacht de woonplaats van de consument. De lidstaten zorgen ervoor dat de uitoefening van het recht niet al te moeilijk of belastend wordt gemaakt voor de consument. Alvorens de betaalrekening met basisfuncties te openen, gaan betalingsdienstaanbieder na of de consument op zijn grondgebied al dan niet een betaalrekening aanhoudt.
3. Een betalingsdienstaanbieder mag een aanvraag om toegang tot een betaalrekening met basisfuncties niet weigeren behalve in de volgende gevallen:
 - (a) indien een consument bij een op zijn grondgebied gevestigde betalingsdienstaanbieder reeds een betaalrekening aanhoudt waarmee hij van de in artikel 17, lid 1, opgesomde betalingsdiensten gebruik kan maken;

- (b) indien de bij hoofdstuk II van Richtlijn 2005/60 vastgestelde voorwaarden niet zijn vervuld.
- 4. De lidstaten zorgen ervoor dat, in de gevallen als vermeld in lid 3, de betalingsdienstaanbieder de consument onmiddellijk schriftelijk en kosteloos van de weigering op de hoogte brengt tenzij een dergelijke openbaarmaking in strijd zou zijn met de doelstellingen van nationale veiligheid of openbare orde.
- 5. De lidstaten zorgen ervoor dat, in de gevallen als vermeld in lid 3, onder b), de betalingsdienstaanbieder passende maatregelen neemt ingevolge hoofdstuk III van Richtlijn 2005/60.
- 6. De lidstaten zorgen ervoor dat toegang tot een betaalrekening met basisfuncties niet afhankelijk wordt gesteld van de aankoop van bijkomende diensten.

Artikel 16

Kenmerken van een betaalrekening met basisfuncties

- 1. De lidstaten zorgen ervoor dat een betaalrekening met basisfuncties de volgende betalingsdiensten omvat:
 - (a) diensten waarmee alle verrichtingen kunnen worden uitgevoerd die nodig zijn voor het openen, gebruiken en sluiten van een betaalrekening;
 - (b) diensten waarmee geld op een betaalrekening kan worden gestort;
 - (c) diensten waarmee binnen de Unie contanten van een betaalrekening kunnen worden opgenomen;
 - (d) uitvoering van de volgende betalingstransacties binnen de Unie:
 - (1) automatische afschrijving;
 - (2) betalingstransacties via een betaalkaart, daaronder begrepen online betalingen;
 - (3) overmakingen.
- 2. De lidstaten bepalen voor alle diensten waarvan sprake in lid 1 een minimumaantal verrichtingen die tegen de, eventuele, kosten waarvan sprake in artikel 17 aan de consument worden aangeboden. Het minimumaantal verrichtingen is redelijk en in overeenstemming met de gebruikelijke commerciële praktijk in de betrokken lidstaat.
- 3. De lidstaten zorgen ervoor dat de consument via het platform voor online bankieren van de betalingsdienstaanbieder, indien beschikbaar, vanop de betaalrekening van de consument betalingstransacties kan beheren en initiëren.
- 4. De lidstaten zorgen ervoor dat aan de consument in samenhang met de betaalrekening met basisfuncties geen voorschot in rekening-courant wordt aangeboden.

Artikel 17

Gerelateerde kosten

- 1. De lidstaten zorgen ervoor dat de in artikel 16 vermelde diensten door de betalingsdienstaanbieders kosteloos of tegen redelijke kosten worden aangeboden.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de kosten die wegens niet-naleving van de verbintenissen van de consument op grond van het raamcontract aan de consument worden aangerekend redelijk zijn.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten volgens een of meerdere van de volgende criteria vaststellen wat redelijke kosten zijn:
 - (a) nationale inkomensniveaus;
 - (b) gemiddelde kosten die in die lidstaat aan betaalrekeningen verbonden zijn;
 - (c) totale kosten betreffende het aanbieden van de betaalrekening met basisfuncties;
 - (d) nationale consumentenprijzen.
4. De EBA ontwikkelt ingevolge artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010 richtsnoeren om de bevoegde autoriteiten bij te staan.

Artikel 18

Raamcontracten en beëindiging

1. Raamcontracten die toegang verlenen tot een betaalrekening met basisfuncties zijn aan de bepalingen van Richtlijn 2007/64/EG onderworpen tenzij in de leden 2 en 3 anders is bepaald.
2. De betalingsdienstaanbieder kan een raamcontract unilateraal beëindigen indien ten minste een van de volgende voorwaarden is vervuld:
 - (a) de consument heeft de rekening opzettelijk voor criminele activiteiten gebruikt;
 - (b) er heeft gedurende meer dan 12 opeenvolgende maanden op de rekening geen transactie plaatsgevonden;
 - (c) de consument heeft welbewust onjuiste informatie verstrekt om de betaalrekening met basisfuncties te verkrijgen met dien verstande dat als hij wel juiste informatie zou hebben verstrekt, hij geen recht op zulk een betaalrekening zou hebben gehad;
 - (d) de consument woont niet langer legaal in de Unie of heeft later een tweede betaalrekening geopend in de lidstaat waar hij reeds een betaalrekening met basisfuncties aanhoudt.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat indien de betalingsdienstaanbieder het contract voor een betaalrekening met basisfuncties beëindigt, hij de consument ten minste 2 maanden voor de beëindiging in werking treedt schriftelijk en kosteloos op de hoogte brengt van de gronden en de rechtvaardiging voor de beëindiging.

Artikel 19

Algemene informatie betreffende betaalrekeningen met basisfuncties

1. De lidstaten zorgen ervoor dat maatregelen van kracht zijn om het publiek bekend te maken met de beschikbaarheid van betaalrekeningen met basisfuncties, de prijsvoorwaarden, de te volgen procedures om het recht uit te oefenen om toegang te verkrijgen tot basisbetaalrekeningen met basisfuncties en de manieren om toegang te verkrijgen tot alternatieve oplossingen voor de beslechting van geschillen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat betalingsdienstaanbieders voor de consumenten informatie beschikbaar stellen over de specifieke kenmerken van de aangeboden betaalrekening met basisfuncties, de eraan verbonden kosten en de gebruiksvoorwaarden. De lidstaten zorgen er eveneens voor dat de consument wordt geïnformeerd dat de aankoop van bijkomende diensten niet verplicht is om toegang te verkrijgen tot een betaalrekening met basisfuncties.

HOOFDSTUK V BEVOEGDE AUTORITEITEN EN ALTERNATIEVE GESCHILLENBESLECHTING

Artikel 20

Bevoegde autoriteiten

1. De lidstaten wijzen bevoegde autoriteiten aan om de effectieve naleving van deze richtlijn te garanderen en te monitoren. Die bevoegde autoriteiten nemen alle noodzakelijke maatregelen om een dergelijke naleving te garanderen. Zij zijn onafhankelijk van de betalingsdienstaanbieders. Zij zijn bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 4, lid 2, van Verordening 1093/2010.
2. De in lid 1 bedoelde autoriteiten beschikken over alle bevoegdheden die noodzakelijk zijn voor het verrichten van hun taken. Indien meer dan een bevoegde autoriteit gemachtigd is om de effectieve naleving van deze richtlijn te garanderen en te monitoren, zorgen de lidstaten ervoor dat die autoriteiten nauw samenwerken zodat zij zich effectief van hun respectieve taken kunnen kwijten.
3. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn in kennis van de in lid 1 bedoelde aangewezen bevoegde autoriteiten. Zij brengen de Commissie op de hoogte van de verdeling van de taken van die autoriteiten. Zij stellen de Commissie onmiddellijk in kennis van alle latere wijzigingen met betrekking tot de aanwijzing en respectieve bevoegdheden van die autoriteiten.

Artikel 21

Alternatieve geschillenoplossing

De lidstaten zorgen ervoor dat consumenten toegang hebben tot effectieve en efficiënte buitengerechtelijke herstelprocedures voor de beslechting van geschillen betreffende rechten en verplichtingen die uit hoofde van deze richtlijn zijn vastgesteld.

HOOFDSTUK VI SANCTIES

Artikel 22

Administratieve maatregelen en sancties

De lidstaten stellen regels vast betreffende administratieve maatregelen en sancties die gelden voor overtredingen van de ingevolge deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en nemen alle noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat deze worden uitgevoerd. Deze administratieve maatregelen en sancties zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.

HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN

Artikel 23

Gedelegeerde handelingen

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 24 gedelegeerde handelingen vast te stellen betreffende artikel 3, lid 4.

Artikel 24

Uitoefening van de delegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in artikel 23 bedoelde bevoegdheidsdelegatie wordt aan de Commissie verleend voor onbepaalde tijd met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn.
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in de in artikel 23 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
5. Een overeenkomstig artikel 23 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van de termijn van twee maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Artikel 25

Uitvoeringshandelingen

1. Voor de vaststelling van uitvoeringshandelingen uit hoofde van de artikelen 4 en 5 wordt de Commissie bijgestaan door het bij Besluit 2004/10/EG van de Commissie ingestelde Europees Comité voor het bankwezen. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 26

Evaluatie

De lidstaten verstrekken de Commissie voor het eerst binnen 3 jaar na inwerkingtreding van deze richtlijn en daarna om de 2 jaar informatie over de volgende aangelegenheden:

- (a) naleving door de betalingdienstaanbieders van de bepalingen in de artikelen 3 tot en met 6;
- (b) het aantal erkende vergelijkingswebsites die zijn opgezet ingevolge artikel 7;
- (c) het aantal betaalrekeningen dat is omgezet, de gemiddelde aangerekende overstapkosten, het aantal overstapweigeringen;
- (d) het aantal geopende betaalrekeningen met basisfuncties, het aantal weigeringen en de gronden daarvoor en de gerelateerde kosten.

Artikel 27

Toetsingsclausule

1. Binnen vijf jaar na inwerkingtreding van deze richtlijn legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor betreffende de toepassing van deze richtlijn, in voorkomend geval vergezeld van een voorstel.
2. Bij de toetsing wordt, mede op basis van de ingevolge artikel 26 van de lidstaten ontvangen informatie, nagegaan of, gelet op de evolutie van de betaalmiddelen en de technologie, de lijst van diensten die deel uitmaken van de betaalrekening met basisfuncties moet worden gewijzigd of geactualiseerd.
3. Bij de toetsing wordt eveneens nagegaan of de in artikel 10, lid 9, ingestelde verlengde termijnen gedurende een langere tijdspanne worden behouden en of bijkomende maatregelen nodig zijn naast die welke ingevolge artikel 7 en 8 met betrekking tot vergelijkingswebsites en pakketaanbiedingen zijn vastgesteld.

Artikel 28

Omzetting

1. De lidstaten belasten zich uiterlijk tegen [één jaar na inwerkingtreding van deze richtlijn] met de vaststelling en bekendmaking van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die noodzakelijk zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede.
2. Zij passen die bepalingen toe vanaf één jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn.
3. Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.
4. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het gebied waarop deze richtlijn van toepassing is, vaststellen.

Artikel 29

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 30

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten overeenkomstig de Verdragen.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE